

PAROLE

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti

Marraskuu 2024 • nro 4 (360) • 93. vsk

Jääkäriliike 110 vuotta

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Sisällys

Jääkärisäätiön puheenjohtajan ja jääkäripataljoona 27 perinneyhdistys ry hallituksen puheenjohtajan tervehdys	3
Eduskunnan puhemies Jussi Halla-ahon tervehdys	5
Puolustusministeri Antti Häkkäsen tervehdys.....	6
Puolustusvoimain komentaja Janne Jaakkolan tervehdys	7
Rohkeiden miesten valinta – 110 vuotta sitten syntyneen jääkäri liikkeen muisto näkyy yhä monissa perinteissä.....	8
Jääkäri liikkeen toiminta:	
• Jääkäri liike näkyy edelleen	11
• Jääkäreiden perinteitä ylläpitää yhdistystoiminta – Matriikkelikomiteasta yhdistykseksi ja säätiöksi	12
• Jääkäri perinteen tärkeimmät tapahtumat Korttesjärvellä ja Hohenlockstedtissa	14
• Tavanomaista juhlavampi Finnentag – Jääkärikoulutuksen aloittamisesta 110 vuotta.....	16
• Tekla Hultin – tahtonaisen elämä	18
• Suomen jääkärimuseo täyttää 30 vuotta	20
• Jääkäri marssi	23
Kuusi joukko-osastoa kantaa jääkäri perinnettä	26
• Lapin sotaa ja jääkäri etappeja	27
Jääkäri perinnetiliikkeen tärkeä tukipiste Saksassa on eversti (res) Mark Aretz.....	29
Rovaniemen legendaarinen jääkäri kenraali Pietari Aleksanteri Autti – Rokan Antin komentaja	30
Kuisman retkikunnan ratkaisutaistelu	32
Osastojen yhteyshenkilöt.....	37
Kalterijääkäri runoilee – Aarne Sihvon runoja Špalernajasta	38
Jääkäri väpeli Venhon haudalle kivi Ahvenanmaalla	41
Sipoon Nikkilässä jyrähti Uudenmaan maanpuolustus-päivänä	42
Paraisten viisi jääkäriä saivat yhteisen muistokiven	44
Kirjallisuutta	45
Vuosikokouskutsu	48
Marjo Kervinen – 100-vuotias jääkäri nuori.....	50
Elisabeth Ganseforth palkittiin Hohenlockstedtissa	51
Jääkäri rakkaus -näytelmän ensi-ilta Kokkolassa.....	52
Uusi päätoimittaja esittäytyy	54
Kirjeita toimitukselle	54

Jääkärisäätiön puheenjohtajan ja jääkäripataljoona 27 perinneyhdistys ry hallituksen puheenjohtajan tervehdys

Hyvä Isänmaan ja jääkäriperinteen ystävä,

Tänä vuonna juhlimme jääkäri-liikkeen 110-vuotista taivalta. Miksi jääkärien perintö kiinnostaa vielä yli sadan vuoden jälkeen, keitä he olivat, miksi jääkärien tarina on meille tärkeä?

Venäjän valtakauden loppuvaiheessa Suomen roolia autonomisena suuriruhtinaskuntana mitätöitiin systemaattisesti. Venäläisten aiemmin autonomiaa tukenut politiikka vaihtui sortotoimiksi, jotka johtivat suomalaisten vastarinnan aktivoitumiseen. Muodostunutta uhkaa ja siitä johtuvaa tarvetta hankkia aseellista koulutusta jääkärit itse kuvasivat testamentissaan Suomen nuorisolle vuonna 1975 seuraavasti: *Halusimme varjella Suomea kuolettavalta vaaralta, joka uhkasi murskata edellisiltä sukupolvilta perinnöksi saamamme oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen, yksilönvapauden ja kansallisen kulttuurin. Suomen kansa haluttiin sulattaa vieraaseen kansakuntaan.*

Marraskuussa 1914 Ostrobotnian kassahuoneella kokoontui joukko päättäväisiä isänmaan ystäviä ja opiskelijoita, jotka ryhtyivät tuumasta toimeen. Alkoi laajan aktivistijoukon tukema peiteoperaatio, jonka seurauksena liki 2000 suo-

Vesa Valtonen

malaista, pääosin nuoria miehiä, koulutettiin Saksassa. Suomalaisten koulutuskeskus Lockstedter Lager sijaitsee Hampurin pohjoispuolella nykyisen Hohenlockstedtin kunnassa Schleswig-Holsteinissa.

Ensimmäiset partiolaiskurssina (pfadfinder) aloittaneet, sittemmin tulevat jääkärit, pääsivät koulutukseen jo 25. helmikuuta 1915, eli vain 3 kuukautta Ostrobotnian kokouksesta. Jääkäreiksi värvättiin Suomessa etupäässä nuoria miehiä kaikista kansankerroksista ja koulutusjoukko kasvoi hiljalleen pataljoonavahvuuteen.

Pertti Laatikainen

Suomalaiset saivat varsin perusteellisen koulutuksen, jossa painotettiin ampumataitoa ja marssikuntoa. Koulutuksen edistyessä katsottiin tarpeelliseksi, että palvelus rintamalla olisi tarpeen jääkärien myöhempää käyttöä ajatellen.

Lockstedtin koulutusjoukosta perustettiin kesällä 1916 Kuninkaallinen Preussilainen Jääkäripataljoona 27, joka osallistui taisteluihin Saksan itärintaman pohjoisosassa osana 8. Armeijaa. Misse-joki, Ekkau-Kekkau,

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Schmarden, Riianlahti ja Aa-joki olivat rintamaloikka ja taistelupaikkoja, joissa suomalaiset jääkärit saivat tärkeää taistelukokemusta.

Samaan aikaan pyrittiin värväämään lisää jääkäreitä jopa toisen pataljoonan perustamiseksi, mutta venäläiset olivat päässeet jäljille jääkäriiliikkeestä. Monet etappitiet paljastuivat ja useita värväystoimintaa osallistuneita vangittiin.

Jääkärien viimeinen vaihe Saksan keisarikunnan palveluksessa oli Libaun (Liepaja, Latvia) koulutusjakso, joka päättyi vuonna helmikuussa 1918. Venäjän vallankumouksen seurauksena ja sittemmin vapaussodan puhjettua jääkäreitä kaivattiin kipeästi Suomeen. Jääkärit vanhoivat valan itsenäisen Suomen hallitukselle, Jääkäripataljoona 27 lakkautettiin ja pääjoukko lähti kohti Suomea. He astuivat kotimaansa kamaralle 25.2.1918, tasan kolme vuotta sen jälkeen, kun ensimmäiset koulutettavat olivat marssineet Lockstedter Lageriin. Jääkärit olivat valmistautuneet palatessaan Liepajasta karkoittamaan venäläiset Suomesta. Heille oli pettymys, että Suomessa oli syntynyt tilanne, jossa he joutuivatkin taistelemaan maanmiehiään vastaan.

Jääkäreitä ei käytetty vapaussodassa kootusti omana joukkonaan, mikä oli valtaosalle heistä pettymys. Heti Vaasan paraatin jälkeen valkoisen armeijan komentaja Mannerheim muodosti heistä hallituksen joukkojen ammatti-

taitoisen päällystön. Siten jääkäreiden osaaminen ulottui kaikille rintamille. Jääkäreiden myötä sodan lopputulos kääntyi vääjäämättömästi kapinallisten tappioksi. Vapaussodan jälkeen päällystön kuuluvista jääkäreistä muodostettiin Suomen puolustusvoimien runko.

Jääkärien merkitys Puolustusvoimien kehittämisessä on kiistaton. He toimivat vapaussodan jälkeen keskeisissä johtotehtävissä rakentamassa sitä puolustuskykyä, jolla torjuttiin Neuvostoliiton hyökkäykset talvi- ja jatkosodassa. Heidän laatimansa ohjesäännöt ja oppaat loivat rungon suomalaiselle sotataidolle. Ne eivät perustuneet vain Saksan oppeihin, vaan Suomessa alettiin kehittää omaa taistelutapaa ja taktiikkaa. Täydennettynä ulkomailta saaduilla operatiivilla ja strategialla opein Puolustusvoimat torjuivat puna-armeijan hyökkäykset.

Viime sodissamme jääkärit palvelivat maanpuolustustehtävissä rivimiehestä kenraaliin. Rintamalla palveli talvisodassa liki 500 jääkäriä ja jatkosodassa yli 400. Heidän keski-ikänsä oli tuolloin jo lähempänä 50 ikävuotta.

Sotien jälkeen jääkärit miehittivät Puolustusvoimien tärkeimmät tehtävät aina 1950-luvun lopulle, jolloin viimeinen jääkärikenraali, Kaarlo Heiskanen, toimi Puolustusvoimain komentajana.

Jääkärien perinteitä vaalitaan Puolustusvoimissa useissa joukko-osastoissa ja Jääkärilippu seuraa Suomen valtiolipun perässä seuraava. Jean Sibeliuksen säveltämä ja Heikki Nurmion sanoittaman Jääkärimarssi on yksi upeimmista sotilasmarsseista kautta aikain.

Moni jääkäri teki merkittävän uran myös siviiliyhteiskunnan palveluksessa. Heitä palveli julkisen hallinnon avaintehtävissä, jopa ministereinä, kansanedustajina, elinkeinoelämän johtotehtävissä sekä tieteen ja taiteen aloilla.

Miksi siis jääkärien tarina on meille tärkeä?

On hyvä muistaa, että silloisen emämaan mielestä he olivat lainsuojattomia ja Venäjän valtion vihollisia. He lähtivät hankkimaan sotilaskoulutusta pystyäkseen aseelliseen kapinaan venäläistä sortovaltaa vastaan.

Meidän suomalaisten ja kaikkien länsimaissa historiaa tuntevien mielestä he olivat puolestaan rohkeita, oma-aloitteisia ja epäitsekkeitä isänmaanystäviä, jotka asettivat Suomen edun kaiken edelle. Henkensä kaupalla – isänmaan puolesta!

Siksi jääkärien tarina on meille tärkeä ja ainutkertainen. Se on tarina rohkeudesta ja epäitsekyydestä, joita tarvitaan kaikkina aikoina.

TEKSTI: Vesa Valtonen ja Pertti Laatikainen

Eduskunnan puhemies Jussi Halla-aho

Tervehdys Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti Parolen Jääkäriiliikkeen
110-vuotisjuhlanumeroon

Arvoisat Jääkäriiliikkeen perinnön vaalijat, hyvät lukijat,

Jääkäriiliikkeen synty liittyy tiiviisti oman aikansa geopolittiseen tilanteeseen Euroopassa, mutta se tarjoaa yhtymäkohtia myös tämän päivän olosuhteisiin, joissa Suomesta on tullut osa Pohjois-Atlantin puolustusliittoa.

Vuonna 1914 oli jo pitkään ollut ilmeistä, että Venäjän keisarikunta pyrki lakkauttamaan Suomen suuriruhtinaskunnan autonomian ja suomalaisten kansalliset vapaudet. Venäläistämispolitiikka, 1800-luvulta alkaen voimistunut kansallisuusaate sekä juuri syttynyt suurvaltojen sota Euroopassa saivat isänmaalliset ihmiset ryhtymään toimeen. Näistä aineksista sai alkunsa jääkäriiliike, jonka syntymäpäivänä pidetään marraskuun 20. päivää vuonna 1914 – niin sanotun Ostrobotnian kokouksen mukaisesti. Päivämäärää voidaan perustellusti pitää yhtenä Suomen historian käännekohdista.

Jääkäriiliikkeen syntyyn osallisia henkilöitä ajoi vakaumus ja selkeä käsitys siitä, että Suomen oli irrottauttava Venäjän vallasta ja hankittava sitä varten kykyjä ja valmiuksia. Ensimmäisen maailmansodan vastoinkäymiset ja rasitukset saivat Venäjän keisarikunnan horjumaan ja johtivat lopulta vallankumoukseen ja sisällissotaan Venäjällä. Tämän kaaoksen keskellä – ja osin sen turvin – Suomi saavutti itsenäisyytensä, mutta bolševikkivallankumouksen vaikutukset ulottuivat myös tänne.

Kuten sanonta kuuluu, loppu on historiaa. Schleswig-Holsteinissa, Lockstedtin leirillä sotilaskoulutuksen saaneet ja itärintamalla taistelu-

Jussi Halla-aho

kokokemusta keränneet jääkärit palasivat Suomeen vuonna 1918. Heillä oli ratkaiseva rooli vapaus- ja kansalaissodan tapahtumissa. Suomen historia voisi olla hyvin toisenlainen ilman näitä miehiä.

Kuten meidän päivinämme, niin myös 110 vuotta sitten suomalaiset elivät suurvaltapolitiikan varjoissa, ja ulkopuolinen uhka pakotti kansamme tekemään valintoja. Jääkäriiliike syntyi osana kansallista vastarintaa, mutta se meni pidemmälle kuin aiempi, pääosin passiivinen protestointi: se oli aktiivinen ja pitkäjänteinen päätös valmistautua sotilaallisesti, oppia ja kehittyä, jotta itsenäisyys ei olisi vain haave vaan realistinen tavoite.

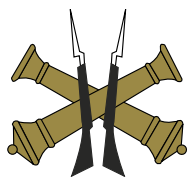
Samoin kuin 110 vuotta sitten, myös nyt ulkopuolinen uhka on ollut keskeinen vaikuttava tekijä suomalaisessa päätöksenteossa. Aivan kuten jääkärit näkivät, että itsenäisyyden synnyttäminen vaatii valmiuksia ja koulutusta, myös itsenäisyyden sotilaallinen turvaaminen on luonut tarpeen hakea kollektiivista turvaa

kansainvälisestä liittoutumasta. Perusajatus on sama: Suomi haluaa varmistaa, että se voi itse päättää omasta kohtalostaan.

Lähtövalmiudessa tai edes näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa ei ole näkyvissä Suomen kannalta ongelmattomia ulko- ja turvallisuuspoliittisia olosuhteita. Koska itänaapuritamme on tullut laista ja sopimuksista piittaamaton, laajentumishaluinen roistovaltio, Suomen on säilytettävä vahva ja uskottava sotilaallinen puolustuskyky. Suomen jäsenyys Natossa vahvistaa sekä Suomen puolustuksen uskottavuutta että Naton kollektiivista pelotetta, mutta se ei vähennä itsenäisen suorituskyvyn tarvetta eikä merkitse Suomen puolustuksen ulkoistamista. Vastuu maamme puolustamisesta on edelleen ensi sijaisesti omissa käsissämme, kuten laki puolustusvoimistakin määrää.

Suomen on välttämätöntä pitää puolustusvoimansa huippukunnossa ja panostaa jatkuvasti koulutukseen, varustukseen sekä ammattitaitoiseen reserviin. Näin tehdäänkin. Koko eduskunta on turvallisuuspoliittisissa ratkaisuisissa lähestulkoon yksimielinen, eikä tarvittavista lisäpanostuksista puolustukseen ole tarvinnut viime aikoina juuri äänestellä. Tämä on huomionarvoista ja merkityksellistä aikana, jolloin sisäpoliittiset kiulut tuntuvat vain syventyvän. Meillä suomalaisilla on kaikista eroavaisuuksistamme huolimatta vain yksi yhteinen isänmaa.

Tänäänkin, kun puolustustamme harjoitellaan, jossain suomalainen sotilas marssii jääkärimarssin tahtiin.

Puolustusministeri Antti Häkkänen

Tervehdys Jäkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti Parolen Jäkäriiliikkeen
110-vuotisjuhlanumeroon

Jäkäriiliikki syntyi kun joukko rohkeita suomalaisia päätti hankkia ulkomailta sotilaskoulutusta Suomen itsenäisyyden varmistamiseksi. Koulutuksen järjestelyihin osallistui merkittävä määrä isänmaallisia kansalaisia Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa.

Saksassa annettuun koulutukseen osallistui lähes 1 900 sotilasta vuosien 1915–1918 välisenä aikana. Jäkäreiden pääjoukko palasi Suomeen helmikuussa 1918 ja liittyi vapaussodassa hallituksen joukkoihin. Jäkäreiden merkitys sodan kulkuun oli merkittävä. Vapaussodassa jäkärit kantoivat raskaan ja suuren vastuun.

Jäkärit olivat valmiita uhraamaan itsenäisen isänmaan vapauden ja itsenäisyyden vuoksi. Samalla jäkärit jättivät arvokkaan jäljen kansalliseen historiaamme.

Jäkäreiden koulutus on nykypäivänkin mittareilla merkittä saavutus.

Antti Häkkänen

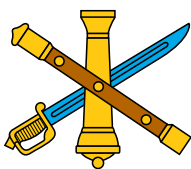
Vastaavalla tavalla meneillään oleva ukrainalaisten sotilaiden koulutus Euroopassa on merkittävässä osassa Ukrainan taistellessa maan itsenäisyyden ja Euroopan turvallisuuden

puolesta. Ukraina luottaa kumppaneidensa tukeen sotilaiden koulutuksessa samalla tavalla kuin Suomi 110 vuotta sitten.

Valtaosa jäkäreistä taisteli Suomen itsenäisyyden puolesta vielä talvi- ja jatkosodissa. Jäkäreistä 20 palkittiin Mannerheim-ristillä. Osa jäkäreistä toimi merkittävässä yhteiskunnallisissa tehtävissä mm. talous- ja kulttuurielämässä.

Arvostus jäkäreiden elämäntyölle on säilynyt. Kiitän perinneyhdistyksiä, Puolustusvoimia ja kaikkia henkilöitä jäkärien perinnön vaalimisesta.

Puolustusministeri
Antti Häkkänen

Puolustusvoimain komentaja Janne Jaakkola

Tervehdys Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti Parolen Jääkäriliikkeen
110-vuotisjuhlanumeroon

1900-luvun alun venäläistämisohjelman seurauksena itsenäisyysliike aktivoitui Suomessa. Lopulta vuoden 1914 marraskuun aktivistiryhmien järjestäytymisen ansiosta miltei kaksi tuhatta miestä osoitti suurta henkistä rohkeutta ja mielen lujuttamista lähtiessään kohti tuntematonta ja epävarmaa tulevaisuutta vieraaseen sotaan käyvään maahan ja sen armeijaan. Tämä joukko edusti Suomea pienoiskoossa erilaisine taustoineen ja elämäntilanteineen. Lähtijöiden keski-ikä oli alle 24 vuotta. He olivat valmiita uhraamaan tulevaisuutensa ja taistelemaan venäläistämisen alaiseksi joutunut isänmaamme itsenäiseksi.

Suomeen palattuun maailmansodassa tulikasteensa saaneet hyvin koulutetut jääkärit toimivat johtajina ja esikuvina vapaussodan taisteluissa. Vastaisenäistyneen maan armeija rakentui jääkäreiden muodostaman vahvan henkisen perustan varaan.

Jääkärien isänmaan hyväksi tekemä työ jatkui Puolustusvoimien organisaation ja sotataidon kehittäjinä sekä toisessa maailmansodassa merkittävässä johtajatehtävissä. Talvisodassa

Janne Jaakkola

kaikki armeijan ja armeijakunnan sekä divisioonan komentajat ja lähes kaikkien rykmenttien ja suuri osa pataljoonan komentajista olivat jääkäreitä. Sotiemme historia kertoo jääkäritaustaisten sotilaidemme merkityksestä sotatoimien ja taistelujen johtamisessa.

Jääkärit käynnistivät kehityksen, jonka tuloksena Suomen puolustuk-

sen perusta on muodostunut vahvaksi. Jääkäreiden henkinen perintö on ajankohtainen myös tämän päivän myrskyisinä aikoina. Se muistuttaa meitä menneiden sukupolvien isänmaanrakkaudesta ja tahdosta puolustaa omaamme. Turvallisuusympäristömme näyttää tällä hetkellä varsin synkältä, mutta luottamus toisiimme, usko tulevaisuuteen sekä tahto turvata omaamme olkoon jääkärien meitä ohjaavana perintönä.

Puolustusvoimille Jääkäriliikkeen perinteen vaaliminen on kunniatehtävä. Haluan kiittää kaikkia niitä organisaatioita ja ihmisiä, jotka pyyteetöntä työtä tehden ylläpitävät jääkäreiden muistoa. Jääkärien toiminnan taustalla olevat arvot eivät ole menettäneet ajankohtaisuuttaan 110 vuodessa. Jääkärilippu ansaitsee aina sille kuuluvan kunniaapaikan Suomen itsenäisyyspäivän ja puolustusvoimain lippujuhlan päivän paraateissa.

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali **Janne Jaakkola**

Rohkeiden miesten valinta

110 vuotta sitten syntyneen jääkäriliikkeen muisto näkyy yhä monissa perinteissä

Ostrobotnia-talon pohjalaisten osakuntien tiloissa on tyypillinen tohina päällä. Opiskelija-aktiivit kiirehtivät noutamaan uunituoreita osakuntalehtiä, jotta painavaa sana saadaan viedyksi illan tapahtumaan.

Tuskin moni heistä tulee ajatelleeksi, että vain muutamaa kerrosta alempana, kassahuoneen kätköissä, syntyi 110 vuotta sitten liike, joka muutti Suomen historian suunnan.

17. marraskuuta 1914 Helsingin ruotsinkieliset lehdet julkaisivat niille vuodetun listan Venäjän suunnitelmista tiukennuksista. Se sisälsi merkittäviä kavennuksia Suomen itsehallintoon. Suomalaisessa suussa lista nopeasti muotoutui ”suureksi venäläistämishohjelmaksi”.

Ylioppilaat olivat raivoissaan. Adresseista ja mielenosoituksista huolimatta mikään ei riittänyt Venäjälle. Pian koko autonominen asema olisi mennyt.

Kolme päivää julkaisun jälkeen opiskelijat kokoustivat Ostrobotnian kassahuoneessa. Mukana oli niin suomen- kuin ruotsinkielisiä, myöntöväisyysspolitiikkaan taipuneita vanhasuomalaisia ja radikaalimpia nuorsuomalaisia, mutta nyt kaikille oli selvää, että oli syytä ryhtyä konkreettisiin toimiin.

Venäjän viranomaisten pelossa ylioppilaat noudattivat tiukkaa operaatioturvallisuutta, eikä kokouksesta jätetty minkäänlaisia pöytäkirjoja johtolangoiksi. Tarkka ajankohta ja kokouksen sisältö ovat siis jääneet muistitiedon varaan.

Tiedetään kuitenkin, että kokouksessa päätettiin vapauttaa Suomi aseellisesti Ruotsin tai Saksan tuella. Ylioppilaiden oli värvättävä joukko,

Casper Enckell kertoo, että pohjalaisten osakuntien vuosijuhlissa seppele lasetaan patsaan eteen. Seinät on koristeltu muistolaatoin, jotka kantavat henkensä antaneiden osakuntalaisten nimiä.

joka lähtisi hankkimaan aseellisen koulutuksen ulkomailta, palaamaan Suomeen – ja voittamaan.

– Tänä päivänä jos ajattelee, se hän kuulostaa suorastaan hullulta, myöntää Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Helsingin-Uudenmaan osaston puheenjohtaja Pekka Sillanpää.

Osakuntien menneisyyttä tunteva yleisen historian opiskelija Casper Enckell huomauttaa, että menestymiseen oli mahdollisuus. Kuukausia aiemmin Venäjä oli päättänyt sotaan Saksaa ja Itävalta-Unkaria vastaan, joten sen resurssit olivat sidottu muualle. Ainakin ylioppilaat katsoivat, ettei Saksan voitto ollut mahdottomuus.

Sillanpää nyökkää. Vasta perustetun jääkäriliikkeen suunnitelma ei perustunut vain uhkarohkeuteen. Suunnitelmissa oli järkeä. Muualta

Helsinkiin tulleilla opiskelijoilla oli verkostoja Suomen joka kolkkaan. He palasivat kotiseuduilleen, painoivat salassa pamfletteja ja värväsivät paikallisia. Yhteydenpitokanavat ulkomaille olivat oikeat, sillä lopulta jääkäriliike pääsi Venäjän perivihollisen Saksan kanssa neuvottelupöytään.

Muisto näkyy symboleissa

Ylioppilaat muodostivat itse ensimmäisen Saksaan lähteneen 200 jääkärikoulutettavan joukkion. Matka oli vaikea, sillä se jouduttiin tekemään Pohjanmaan ja Ruotsin kautta. Venäjän viranomaisten tiukentuvan valvonnan vuoksi suora laivamatka Saksaan olisi ollut itsemurha. Ikku-nalaudalle asetellut kaksi kynttilää kertoivat Saksaan matkaaville jääkäreille, mihin taloon on turvallista jäädä lepäämään.

Jääkäripataljoona 27:n Helsingin-Uudenmaan piirin puheenjohtaja Pekka Sillanpää (oik.) ja opiskelija Casper Enckell (vas.) pitävät entisen kassahuoneen tunnelmaa arvokkaana.

– Monikin suomalainen saattaa laittaa itsenäispäivänä kaksi kynttilää, mutta ei välttämättä tiedä, mitä se tarkoittaa, Casper Enckell miettii.

Sillanpää kertoo, että muistoa vaalitaan erityisesti Puolustusvoimissa. Osa joukko-osastoista on Jääkäripataljoona 27:n perinnejoukko-osastoja, joissa muistoa vaalitaan palkitsemalla palveluksessa ansioituneita muistoesineillä.

Kaksinainen perintö

Jääkäriliikkeen perintö on kaksinainen. Venäläisten sotilaiden aseista riisumisen ohella Saksasta palanneet jääkärit joutuivat ensi töikseen suuntaamaan aseensa omia maanveljiään vastaan sisällissodassa.

Vaikka talvisota yhdisti kansaa, jätti rajua sisällissota yhteiskuntaan syvät arvet vuosikymmenien ajaksi. Perinnön kiistanalaisuus näkyy yhteiskunnassa edelleen ja tarinat sisällissodasta siirtyvät sukupolvelta toiselle.

Aika heimosodista kohti toista maailmansotaa oli ylioppilasliikkeen oikeistoradikalismin aikaa Suur-Suomi-aatteineen.

Talvi- ja jatkosotien jälkeen osakunnat olivat myös vaarassa tulla lakkautetuiksi Lotta Svärdin lailla rauhansopimuksessa kiellettyinä fasisistisina järjestöinä.

Siten osakunnat myös hiljentyivät, jotta ne pystyisivät jatkamaan toimintaansa.

Kuusikymmentä- ja seitsemänkymmälukujen opiskelijaliikkeen puoluepoliittinen kiihko alkoi laantua osakunnissa 1980-luvulta alkaen. Uusi sukupolvi korosti juhlaperinteitä, jotka ovat eläneet tähän päivään saakka.

Osakuntien vuosijuhlapäivänä osakuntalaiset pakkautuvat samaiseen kassahuoneeseen, eli nykyiseen jääkärihuoneeseen. Ahtaassa tilassa opiskelijat laskevat seppeleen ja pitävät hiljaisen hetken Suomen puolesta uhraituneiden muistolle. Yhteispohjalaisen Porthan-juhlan humu voi alkaa arvokkaan tilaisuuden jälkeen.

– Jotain jää aina jäljelle siitä vanhasta. Se pysyy traditiossa jollain tasolla. Jokainen sukupolvi päättää omat traditionsa, Enckell kertoo.

Ylioppilaat ajan hermolla

Jääkäri liikettä ajatellessa mieleen tulee konkreettiseen toimintaan ryhtyminen. Kirkasotsainen akateeminen nuorisoo on ollut aina valmiina tarttumaan yhteiskunnallisiin epäkohtiin, vaikka lopputulos näyttäisi epävarmalta.

Nykyisyyden vertauskuvia voisi hakea vapaaehtoisina asepalvelusta suorittavista naisista tai Ukrainassa taistelevista suomalaisista.

– He ovat valmiina taistelemaan demokraattisen valtion itsenäisyyden puolesta, vaikka ulkomailla, Sillanpää luonnehtii.

Vaikka jääkärimarssia ei enää jokaisissa pippaloissa lauleta, on suomalaisen ylioppilasliikkeen kantavana teemana ollut yhteiskunnallisen muutoksen ajaminen jossain aikaansa sopivassa muodossa.

Enckellin mukaan ajan teemoina ovat nykyisellään esimerkiksi sosiaalista toimeentuloa koskevat kysy-

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Osakuntien menneisyyttä tunteva yleisen historian opiskelijan Casper Enckellin mukaan suomalaisen ylioppilasliikkeen kantavana teemana ollut yhteiskunnallisen muutoksen ajaminen jossain aikaansa sopivassa muodossa.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

mykset, ympäristöasiat ja kriisiapu konfliktialueille. Historian opiskelija katsoo, että ylioppilasliikkeen vaiheet muodostavat jonkinlaisen jatkumon. Vuonna 1914 oli selvää, että aktiivinen ylioppilastoiminta oli tullut jäädäkseen.

– Itsenäistymisen ajaminen oli sen ajan ympäristökriisi, ainakin paikallisella tasolla, Enckell vertaa.

– Näihin asioihin todella vaikuttaminen on myös mahdollista, koska maa on itsenäinen.

TEKSTI: Oskari Päättalo

KUVAT: Elmeri Lehti

Juttu on julkaistu myös Ruotuväen numerossa 11/24.

Casper Enckell huomauttaa, että jääkärikoulutukseen lähteneillä oli mahdollisuus menestyä, koska Venäjän resurssit oli tuolloin sidottu muualle. Pekka Sillanpää nyökkäilee.

Jääkäri liike näkyy edelleen

Ne maanpetturit. Näin sanoi takavuosina professori Matti Klinge, kun sanoin hänelle jotain jääkäreistä. Toki jääkärit olivat maanpettureita tsaarin kannalta, sillä lähtiväthän he Saksaan hankkimaan sotilaskoulutusta Suomen irrottamiseksi Venäjältä. Ja Klingehän aikanaan ymmärsi kovasti tsaarin Venäjää ja myöhemmin myös Neuvostoliittoa.

Kun syksyllä tulee kuluneeksi 110 vuotta siitä, kun nuo Klingen maanpetturit aloittivat toimintansa, on paikallaan palauttaa mieleen Jääkäri liike ja minkälaisen jäljen se on jättänyt suomalaisen yhteiskuntaan.

Alussa jääkäri liike oli pääasiassa helsinkiläisten opiskelijoiden toimintaa. Kysyttiin Ruotsista, olisiko sieltä saatavissa sotilaskoulutusta. Varovainen Ruotsi sanoi ei. Sitten kysyttiin Venäjän kanssa sodassa olavalta Saksalta ja saatiin myönteinen vastaus. Saksalaisten kiinnostuksesta hanketta kohtaan kertoo se, että koulutus Lockstedter Lagerissa alkoi vain kolme kuukautta sen jälkeen, kun hanke oli perustettu Ostrobotnian Kassahuoneessa. Silloin saapuivat ensimmäiset koulutettavat Lockstedtiin.

Keväällä 1915 koulutuksessa olleet noin 150 miestä olivat yliopisto-opiskelijoita, joista varsin merkittävä osa oli ruotsinkielisiä. Joukossa oli monta tulevaa kenraalia. Kun myöhemmin päätettiin koulutettavien joukko lisättäväksi pataljoonaksi, aloitettiin Suomessa laaja värväystoiminta. Ja tässä vaiheessa jääkäreiden sosiaalinen ja koulutustausta laajeni käsittämään läpikikkauksen Suomen kansasta. Kaikki ammattiryhmät ja sosiaaliluokat olivat edustettuina 27. jääkäripataljoonassa.

Lockstedter Lagerissa palvelukseen ilmoittautui lopulta 1863 miestä. Näin

paljon miehiä ei pataljoonassa koskaan ollut, sillä varsin suurpiirteinen värväystoiminta toi joukkoon myös sotilaaksi kelpaamatonta ainesta. Karsituksi tuli mm. mies, jolla oli puujalka. Hän oli kuitenkin hiihtänyt Saksaan lähtiessään Merenkurkun yli. Toki muitakin palvelukseen kelpaamattomia oli. Pataljoonasta poistettiin lähinnä sen rintamapalvelujakson aikana niskoittelun ja vastaavien syiden takia 224 miestä.

Kun jääkärit tulivat Vaasaan 25. helmikuuta 1918, oli kulunut päivälleen kolme vuotta koulutuksen aloittamisesta Lockstedtissa. Heidän kouluttamansa ja johtamansa hallituksen joukot vapauttivat kevään kuluessa maan kapinaan nousseiden punaisten käsistä.

Historiassa tunnetaan lukemattomia tapauksia, missä sotaa käyvä maa on värvännyt riveihinsä vihollismaan sotilaita. Siitähän jääkäreiden koulutuksessa oli kysymys. Esimerkiksi toisen maailmansodan aikana neuvostoliittolainen kenraali Vlasov johti kaikkiaan miljoonaa Saksan puolelle siirtynyttä venäläistä sotavankia. Mutta ei Vlasov joukkoineen jättänyt historiaan jälkiä.

Mutta Jääkäri liike jätti historiaan valtavan jäljen. Mitään vastaavaa ei muualta maailmasta voida osoittaa. Ensin se edesauttoi 1918 maan hallitusta kapinan kukistamisessa. 1920-30-luvuilla rakennettiin itsenäisen Suomen puolustusvoimat paljolti jääkäriupseerien johdolla.

Talvisodan aikana melkein kaikki sotaa johtaneet kenraalit olivat jääkäreitä. Samoin rykmentinkomentajat olivat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta jääkäreitä. Sotien jälkeen puolustusvoimien komentajat olivat

vuoteen 1959 saakka jääkäreitä, viimeisenä heistä Kaarlo Heiskanen.

Jääkärit siirtyivät historiaan 11. maaliskuuta 1995, kun viimeinen jääkäri, kenraali Väinö Valve kuoli. Jääkäri aate jäi jääkäreiden perustaman Jääkärisäätiön sekä JP27:n perinneyhdistyksen tehtäväksi. Perinneyhdistyksessä on edelleen vajaat 2000 jäsentä.

Jääkäri liike näkyy edelleen muutenkin. Puolustusvoimissa on kuusi jääkäriperinnejoukko-osastoa: Lapin jääkäripataljoona, Uudenmaan jääkäripataljoona, Kymen jääkäripataljoona, Hämeen panssaripataljoona, Vaasan rannikkojääkäripataljoona sekä Jääkäripatteristo.

Kun presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotto alkaa, soitetaan ensimmäisten vieraiden saapuessa jääkärimarssi. Suomessa on vuosittain kaksi valtakunnallista sotilasparaattia, itsenäisyyspäivänä ja puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4.6. Niissä molemmissa on mukana Jääkäri lippu. Se marssii välittömästi valtakunnan lipun jäljessä.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Jääkäreiden perinteitä ylläpitää yhdistystoiminta

Matriikkelikomiteasta yhdistykseksi ja säätiöksi

Vapaussodan päätyttyä jo kesällä 1918 ilmeni tarvetta solmia uudelleen katkenneita siteitä eri suuntiin hajaantuneiden jääkärien välille. Tämän vuoksi jääkärien yhteisten asioiden hoitamiseksi perustettiin Jääkäripataljoona 27:n matriikkelikomitea. Samana syksynä matriikkelikomiteasta muodostettiin Jääkäritoimisto, josta tuli Suomen senaatin sota-asiantuntuskunnan alainen virallinen elin. Jääkäritoimiston johtoon valittiin jääkärieverstiluutnantti Erik Jernström ja jääkärivärivari Elmo E. Kaila, joiden aloitteesta matriikkelikomitea oli perustettu. Jääkäritoimisto hoiti monia jääkäreihin liittyviä käytännön asioita, joita olivat muun muassa Saksaan jääneiden jääkäreiden kotiin saattaminen, työpaikkojen hankkiminen siviilielämään siirtyville, hoidon järjestäminen sairaille ja taloudelliset avustukset niitä tarvitseville. Jääkäritoimisto aloitti toimintansa Vilhonkatu 4:ssä Helsingissä.

Helmikuun 25. päivänä vuonna 1921 perustettiin jääkärien jäsenorganisaatio, Jääkäriliitto. Se otti tehtäväkseen Kuninkaallisen preussilaisen jääkäripataljoonan 27:n perinteiden ja aatteellisen perustan vaalimisen. Huhtikuussa 1922 Jääkäritoimisto lopetti toimintansa, ja Jääkäriliitto ja sen yhteyteen perustettu Jääkärikanslia ottivat hoitaakseen Jääkäritoimiston tehtävät. Jääkäritoimistolta periytyneiden velvollisuuksien lisäksi Jääkäriliiton agendana oli jääkäreiden sotilaallisen jatkokoulutuksen aloittaminen, ja liitto pyrki edistämään myös jääkäreiden mahdollisuuksia jatkaa kesken jääneitä siviiliopintojaan. Jääkäriliiton ensimmäiseksi

Per V. Heinrichs oli Jääkäri-uoret ry:n ensimmäinen puheenjohtaja. Kuva JP 27:n Perinneyhdistyksen arkisto.

puheenjohtajaksi valittiin jääkärieverstiluutnantti Lauri Malmberg.

Jääkäriperinnetoiminta alkoi hahmottua keväällä 1941, jolloin eräät jääkärien lapset järjestivät jääkäreiden perheiden tutustumisillanvieton Helsingin Upseerikasinolla, nykyisellä Katajanokan Kasinolla. Kokoontumisia oli tarkoitus jatkaa, mutta jatkosodan alkaminen keskeytti järjestäytymishankkeet, kunnes helmikuussa 1943 jääkärien Saksasta paluun 25-vuotisjuhlassa ravintola Espilässä Helsingissä pidetyssä tapaamisessa päätettiin perustaa Jääkäri-uorisoyhdistys ja laatia sille säännöt. Sodan jatkuminen ja sotaa seuranneet niin sanotut vaaran vuodet keskeyttivät kuitenkin järjestäytymisen uudelleen. Niinpä Jääkäri-uorisoyhdistyksen ensimmäinen yleinen kokous pidettiin vasta maaliskuussa 1955 Helsingissä.

Vuotta 1955 on pidettävä jääkäriperinneyön todellisena alkamisvuotena, koska tämä jälkeen Jääkäri-uorisoyhdistys ryhtyi kokoontumaan vuosittain ja järjestämään myös erilaisia, aluksi pienimuotoisia, tapahtumia kuten vuosijuhlia ja tutustumiskäyntejä historia- ja kulttuurikohteisiin, aluksi pääkaupunkiseudulla.

Vuonna 1966 jääkäri-uoret rekisteröivät yhdistyksensä nimellä Jääkäri-uoret ry. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin insinööri Per V. Heinrichs. Jääkäri-uoret-nimi otettiin Parole-lehden käyttämästä jääkäri-uorisosanasta, jolla tarkoitettiin jääkärien jälkeläisiä.

Vuonna 1972 Jääkäri-uoret ry:n nimi muutettiin Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry:ksi. Nimenmuutoksen taustalla oli tarve päästä eroon harhaanjohtavasta jääkäri-uoret-nimestä, koska vuonna 1972 jääkärien lapset alkoivat olla jo viisikymppisiä. Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys jatkoi Jääkäri-uoret ry:n tehtävää: vaalia ja ylläpitää Jääkäripataljoona 27:n muistoa ja henkistä perintöä sekä pataljoonan syntyyn vaikuttaneita ihanteita.

Koska jääkäreitä oli kaikkialla Suomessa, 1970-luvulla Perinneyhdistykselle ryhdyttiin perustamaan paikallisosastoja, ensimmäisenä näistä Vaasan osasto vuonna 1976. Enimmillään osastoja on ollut 16. Tänä perinneyhdistyksellä on 12 rekisteröityä osastoa ja kaksi alueellista osastoa eri puolilla Suomea. Nykyisin osastot pääasiassa vastaavat perinneyhdistyksen toiminnasta perinneyhdistyksen hallituksen toimiessa osastojen keskuselimenä.

Jääkäri nuoret ry teki ensimmäiseen matkansa Hohenlockstedtiin helluntai-
viikonloppuna vuonna 1969. Kuva JP 27:n Perinneyhdistyksen arkisto.

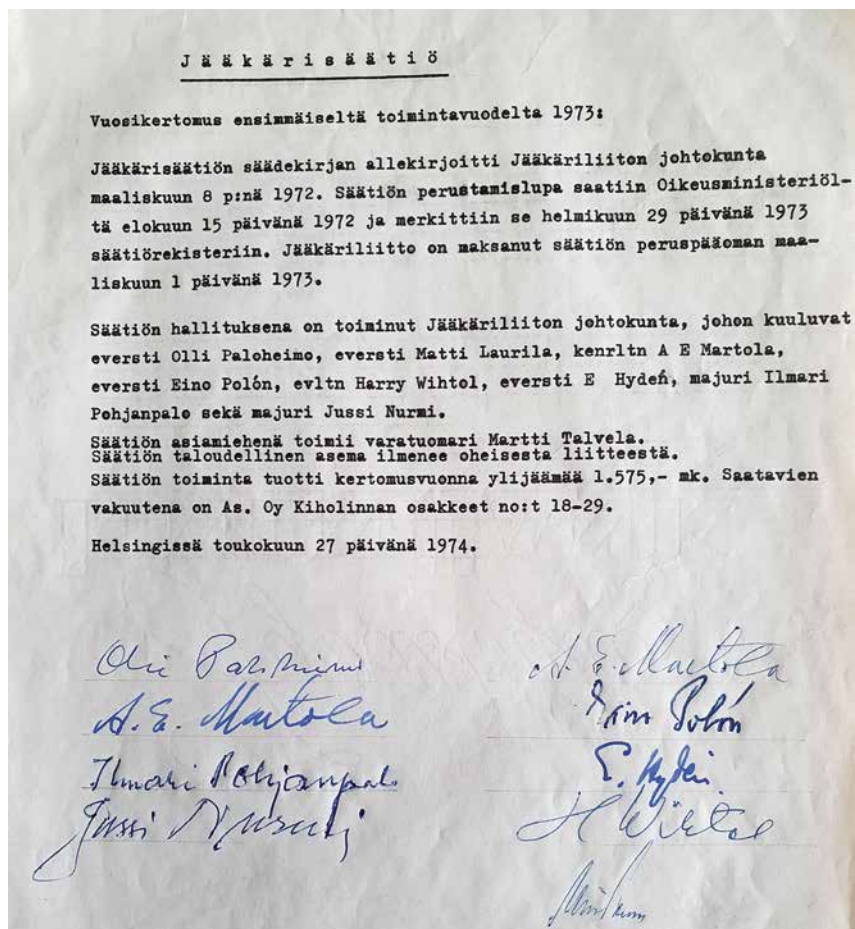

Jääkäri liiton viimeinen puheenjohtaja, jääkärikenraaliluutnantti Albert Puroma kuvassa vasemmalla ja Jääkärisäätiön ensimmäinen puheenjohtaja Per V. Heinrichs oikealla. Kuva JP 27:n Perinneyhdistyksen arkisto.

Jääkärisäätiö perustettiin myös vuonna 1972, ennakoivasti jatkaamaan Jääkäri liiton työtä sen jälkeen, kun jääkäreitä ei enää olisi keskuudessamme. Kun Jääkäri liitto sitten lopetti toimintansa vuonna 1988, vastuu liiton toiminnasta siirrettiin Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistykselle, ja liiton varat otti haltuunsa Jääkärisäätiö. Jääkärisäätiön hallituksen ensimmäinen puheenjohtaja oli Jääkäri liiton johtokunnan puheenjohtaja, jääkärieversti, vuorineuvos Olli Paloheimo. Jääkärisäätiön tehtävä muotoiltiin Jääkäri liiton tehtävästä: säilyttää ja kehittää niitä ihanteita, jotka aikanaan aiheuttivat Kuninkaallisen Preussin Jääkäripataljoona 27:n syntymisen ja jotka sittemmin ovat sävyttäneet jääkärien toimintaa sisäisesti ja ulkonaisesti vapaan Suomen hyväksi.

Jääkärisäätiön tukemia Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen toimintamuotoja olivat aluksi erilaiset retket ja matkat kotimaassa ja myös ulkomailla, aluksi Saksassa, kokoukset, kokouksesitelmät ja kokousillalliset sekä perhejuhlat.

TEKSTI: Pasi Kesseli

Jääkäri liitto perusti Jääkärisäätiön helmikuun 25. päivänä vuonna 1972. Säädekirja allekirjoitettiin vajaat pari viikkoa myöhemmin, 8. päivänä maaliskuuta. Kuva Juha Hollanti.

Jääkäriperinteen tärkeimmät tapahtumat Korttesjärvellä ja Hohenlockstedtissa

Jääkäriperinteen vaalimisessa on kaksi keskeistä vuotuista tapahtumaa. Toinen on pienessä Pohjanmaan pitäjässä, jota ei enää ole olemassa. Ja toinen Saksassa, missä sielläkin paikan alkuperäinen nimi on historiaa. Pienestä Pohjanmaan pitäjästä, Korttesjärveltä, lähti varsin moni nuori mies Saksaan saamaan sotilaskoulutusta. Ja koulutusta oli saatavissa Lockstedter Lagerissa. Korttesjärvi on liitetty Kauhavaan ja Lockstedter Lager on nykyään Hohenlockstedt.

Korttesjärvellä on järjestetty Jääkäriseminaari jo 26 vuoden ajan. Kyläkeskuksen koululle kokoontuu monikymmenpäinen joukko jääkäriperinteen vaalijoita kuulemaan tutkijoiden ja asiantuntijoiden jääkäri liikkeeseen ja sen historiaan liittyviä esitelmiä.

Hohenlockstedtissa taas pidetään helmikuun lopulla Finnentag: muistojuhla 25. helmikuuta 1915 alkanesta jääkärikoulutuksesta. Silloin voi sanoa koko kaupungin olevan liikkeellä, sillä päivään mahtuu tapahtumia aamusta iltaan. Varsinkin silloin, kun on kulunut tasaisia kymmenvuotisia koulutuksen aloittamisesta.

Molempien paikkojen merkisyttä jääkäriperinteen säilyttämisestä alleviivaavat museot: Korttesjärvellä on Suomen jääkärimuseo ja Hohenlockstedtin Wasserturm-museossa on jääkäreille omistettu osasto. Korttesjärven museo oli aluksi kunnantalon nurkkahuoneessa, mutta kuntaliitoksen seurauksena museo sai haltuunsa koko kunnantalon.

Korttesjärvi on Pohjanmaan tärkeimpiä jääkäripitäjiä, sillä sieltä lähti Saksanmaalle poikkeuksen monta nuorukaista. Ei kuitenkaan eniten

Vesitornimuseo Hohenlockstedtissa. Jääkäri liikkeellä on museossa oma osasto. Osaston lisäksi on vaihtuva jääkäri näyttely. Ensi vuonna näyttelyn teemana on kuvanveistäjä jääkärikapteeni Lauri Leppänen. Hänen käsialaansa on mm. Hohenlockstedtin kunnialehdossa sijaitseva jääkärimuistomerkki, jolle Finnentagin juhllallisuuksissa lasketaan parikymmentä seppelettä.

suhteessa kunnan väkilukuun, kuten pitkään väitettiin.

Jääkäriperinteen vaaliminen tapahtuu JP27:n 12 paikallisosaston puitteissa. Etelä-Pohjanmaa toimii hyvin aktiivisesti muutenkin kuin jääkäriseminaarin merkeissä. Parhailaan on menossa eräiden jääkärihautojen kunnostus Latviassa eteläpohjalaisten toimiessa primus motorina.

Aivan oma lukunsa on Lapua, joka on Hohenlockstedtin ystävyyskunta. Kun lapualaiset tulevat Hohenlock-

stedtiin, asuvat he saksalaisten ystäviensä luona ja Lapualla vastaavasti ovet avataan saksalaisille ystäville. Onpa tämä ystävyys matkaansaattanut yhden avioliitonkin.

Jääkäripäivänä 25. helmikuuta, ollaan liikkeellä paitsi Hohenlockstedtissa myös eri puolilla Suomea. Silloin käydään laskemassa seppeleitä jääkärimuistomerkeille ja jääkärihaudoille. Helsingissä Hietaniemessä Vanhan kaartin haudalla on suuri kivipaasi. Siihen on hakattu jääkärien

tervehdys jälkipolville ja lisäksi paa-
den tuntumaan on haudattu joukko
jääkäreitä ja heidän puolisoitaan,
heistä viimeisenä viimeinen jääkäri
Vaino Valve. Jääkäripaadelle laske-
taan seppele paitsi Jääkäripäivänä
myös itsenäisyyspäivänä.

Jääkäripäivänä tamperelaiset ko-
koontuvat omalle jääkärimuisto-
merkilleen. Samoin vaasalaiset ovat
laskemassa tuona päivänä seppeleit-
ä haudoille ja muistomerkeille.

Kesäretkiä tehdään eri puolille Suomea

Elokuun alussa on tapana tehdä yhtei-
nen kesäretki. Näin on joukolla tutus-
tuttu jääkäri- ja sotamuistomerkkei-
hin milloin Kuhmossa, Oulussa tai
Uudellamaalla.

Jääkäriperinneliikekin on hiukan
Helsinki-keskeinen, sillä yhdistyk-
sen vajaan 1800 jäsenestä kuuluu
Helsinki-Uusimaan osastoon yli 500
ja sen tapahtumissa on aina runsaasti
väkeä. Toisaalta Varsinais-Suomi ko-
koaa Heikkilän sotilaskotiin esitelmä-
tilaisuuksiin täysiä saaleja toimiessaan

yhteistyössä muiden maanpuolustus-
järjestöjen kanssa.

Rovaniemellä toimiva Lapin osasto
on erittäin aktiivinen, mikä näkyy esi-
merkiksi retkinä Hallan Ukon maille
Hyrnsalmelle. Hyrnsalmella ollaan
hyvin aktiivisia Hallan talon kuuluisan
jääkärietapin muiston puitteissa
muun muassa erilaisten seminaarien
muodossa.

Hallan ukon pirtti, tärkeän jää-
kärietapin keskeinen rakennus on
siirretty Seurasaaressa. Sitä, että Seu-
rasaareissa on esillä jääkärihistoriaa,
jää kävijöiltä valitettavasti tietämättä,
sillä museovirasto ei ole sallinut asi-
asta kertovan laatan kiinnittämistä
pirtin seinään.

Lähes jokaisella paikallisosastolla
on omaan kotiseutuun liittyvät perin-
netapahtumansa. Paikallisosastoilla
on myös omat lippunsa. Ne ovat vih-
reitä marssilippuja, joiden keskellä on
jääkärimerkki. Yläkulmassa on maa-
kuntaa ilmaiseva vaakuna. Säännöstä
on yksi poikkeus: Keski-Suomi. He
sivat pitkien neuvottelujen jälkeen
naulata mustan jääkäri lipun. Musta

on pioneerien väri ja keskisuoma-
laiset katsovat kantavansa erityisesti
pioneerijääkäriperinnettä.

Jääkäriperinne on esillä kymmenis-
sä erilaisissa paikallisosastojen järjes-
tämässä retki- ja esitelmätilaisuuksissa
ja kokouksissa. Tämän voi todentaa
mistä tahansa Parolen numerosta,
joissa kerrotaan perinneliikkeen mo-
nipuolisista aktiviteeteistä. Vaikkapa
oululaisten operaatiosta, kun he kävi-
vät ripustamassa Jääkärien testamen-
tin jokaisen jääkäreitä lähettäneen
Oulun koulun seinälle.

Jääkäriperinnettä ylläpitävät myös
seitsemän Puolustusvoimien jouk-
ko-osastoa, joiden historia periytyy
Saksassa koulutuksensa saaneihin
jääkäreihin.

Perinneyhdistys pitää yhteyttä
Puolustusvoimiin myös palkitsemalla
varusmiehiä. Siviiliin siirtyvälle pa-
laavat jääkärit mieleen tunnustuksena
saadun jääkäripuukon tai muun jää-
kärimuistoesineen muodossa.

TEKSTI: Jukka Knuuti

SUOMEN JÄÄKÄRIMUSEO

KAUHAVA

*“Me jääkärit
uskoimme yhä.”*

Tervetuloa perehtymään
jääkärihistoriaan jääkäreiden
omassa museossa!

Suomen Jääkärimuseo
Jääkärintie 80, 62420 Korttesjärvi,
puh. 040 148 4420.
Lisätietoa [www.kauhava.fi/
jaakarimuseo](http://www.kauhava.fi/jaakarimuseo)

*Yänrikki Nikke Pärmi,
kuva: Härmä-Seura ry*

Tavanomaista juhlavampi Finnentag

Jääkärikoulutuksen aloittamisesta 110 vuotta

Hieman nuokkuva pieni Hohenlockstedtin kaupunki pienen matkaa Hampurista koilliseen herää eloon joka vuosi helmi-maaliskuun vaihteessa. Silloin on Finnentag, muistopäivä sille, että 25. helmikuuta 1915 Lockstedter Lagerissa alkoi suomalaisten jääkärien koulutus. Ensi vuonna on tullut kuluneeksi 110 vuotta jääkärikoulutuksen aloittamisesta.

Hohenlockstedtin kaupunki on aina aktiivisesti mukana Finnentagin järjestelyissä, sillä se on kaupungille tärkeä tapahtuma. Aikanaan Saksassa oli runsaasti varuskuntakaupunkeja. Useimmista niistä on sotilasperinne hävinnyt, mutta Hohenlockstedtissä ei, sanoi kaupungin pormestari jonain

vuonna puheessaan Finnentagin yhteydessä. Hohenlockstedtissä perinteen varuskunnasta palauttaa mieliin kerran vuodessa Finnentag.

Pienelle paikkakunnalle on todella merkittävää, että sinne yhtenä päivänä vuodessa saapuu arvovieraita - muiden muassa osavaltio Schleswig-Holsteinin hallituksen ministeri, Suomen suurlähettiläs, saksalaisia ja suomalaisia kenraaleja, kymmeniä maastopukuisia reserviläisiä Suomesta ja Saksasta sekä iso joukko suomalaisia jääkäriperinteen vaalijoita.

Päivän tapahtumat leviävät pienen kaupungin eri puolille: seminaari seurakuntatalolla, näyttely Wasserturm-museossa, kunnianosoitukset Ehrenheimissa, Kunnialehdossa. Siellä Jääkärimuistomerkillä ja muille monumenteille lasketaan yhteensä pari-

kymmentä seppelettä. Ehrenheimin seremonioiden jälkeen siirrytään läheiselle koululle, missä tarjotaan kahvit, pidetään puheita ja jaetaan kunniamerkkejä. Kun koulu rakennettiin, siirrettiin sen sijoista Finnentagin tapahtumien keskipiste, jääkärikapteeni Lauri Leppäsen käsialaa oleva jääkärimonumentti nykyiselle paikalleen Kunnialehtoon.

Kaksipäiväinen Finnentag on ensi vuonna tavanomaista juhlavampi, kun tulee kuluneeksi 110 vuotta jääkärikoulutuksen aloittamisesta. Luvassa on Suomen Puolustusvoimain komentajan ja hänen saksalaisen kollegansa mukanaolo. Juhlallisuutta lisää myös sekä suomalaisen että saksalaisen sotilassoittokunnan esiintyminen. Seremonioihin on määrä saapua myös suomalaisten

Seppeleen odottavat seremonian alkua. Kuva Pertti Ruotsalainen.

Jukka Pennanen, Pertti Laatikainen Arno Hakkarainen laskemassa jääkäriperinneliikkeen seppelettä Jääkärimuistomerkillä. Kuva Joachim Scheunemann.

jääkäriperinnejoukko-osastojen liput lippuvartioineen.

Perjantaina 28.2. aloitetaan seminaarilla Hohenlockstedtin seurakuntasalilla aiheena jääkäreiden monisyinen kädenjälki historiaan. Seurakuntatalolta riennetään Waserturm-museolle, missä avataan erikoisnäyttely aiheena jääkärikapteeni, kuvanveistäjä Lauri Leppänen. Leppäsen käsialaa on muun muassa Hohenlockstedtin kunnialehdossa oleva Jääkärimuistomerkki, joka on sunnuntain juhlallisuuksien keskipiste.

Perjantain ohjelmaan kuuluu myös konsertti Hohenlockstedtin lutherilaisessa kirkossa. Musiikista vastaavat Kaartin soittokunnan soitto-osasto ja saksalainen sotilassoittokunta. Illan päättää Hohenlockstedtin pormestarin illallistapaaminen.

Lauantain ohjelman aloittaa perinteinen seppeleenlasku Kellinghusenin jääkärihaudoille. Finnentagin päätapahtuma, seppeleenlasku Ehrenheimin Jääkärimuistomerkillä alkaa kello 14. Juhlapuheen pitää Suomen Saksan suurlähettiläs Kai Sauer. Seppeleiden laskun aloittaa Puolustusvoimain komentaja, kenraali Janne Jaakkola.

Tilaisuutta juhlistavat jääkäriperinnejoukkojen liput ja lippuvartiot. Kaartin soittokunnan soitto-osasto ja saksalainen soitto-osasto vastaavat tilaisuuden musiikista. Seppeleenlaskun jälkeen siirrytään Kartoffelhäuschenin kahvitilaisuuteen, minkä aikana Puolustusvoimain komentaja pitää puheen.

Finnentagin 2025 päättää Jääkäriilta Kartoffelhallissa, missä Kaartin soittokunnan soitto-osasto musisoi.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Suomalais-saksalainen reserviläisten kunniosasto. Sitä johti JP27:n perinyhdistyksen hallituksen jäsen Pekka Sillanpää suomenkielisin komennoin. Kuva Joachim Scheunemann.

Sepeleet on laskettu Jääkärimuistomerkillä. Jääkäri lippu ja reserviläisten lippu manumentin äärellä. Kuva Joachim Scheunemann.

Tekla Hultin – tahtonaisen elämä

Kortesjärvellä 7. syyskuuta järjestetyssä Jääkäriseminaarissa kuultiin tamperelaisen toimittaja Helena Kujalan värikäs ja mielenkiintoinen kuvaus Tekla Hultinista (1864-1943), rajojaan rikkovasta, levottomien vuosien journalistista ja poliitikosta.

Hultin oli pieni nainen, joka teki suuria tekoja. Hän oli vaikuttaja, filosofian tohtori, toimittaja, naisliiton perustajajäsen ja Suomen itsenäisyyden puolestapuhuja, joka vastusti Suomen venäläistymistä ja tuki jääkäriiliikettä. Hultin oli oman aikansa Peppi Pitkätossu, kertoi Helena Kujala.

Kujala kiinnostui Hultinista vierailtuaan Laatokan Karjalan Jaakkimassa Hultinin hautakivellä. Kuka oli tuo Hultin, josta löytyi vain vähän tietoa, eikä yhtään elämäkertaa, kertoo Kujala pohtineensa. Kujala tarttui toimeen ja syntyi elämänkerta Tekla – tahtonaisen elämä.

Euroopan historian dosentti, FT Oula Silvennoisen esityksen otsikona oli Jääkärit ja heidän varjonsa – sotakokemus, trauma ja historiallinen jälkikuva. Esityksessään Silvennoinen toi esiin jääkäriliikkeen ehkä vaietuksi jäänyttä ristiriitaa värväyksen

hurmoksesta todellisuuden pettymykseen.

Jääkäriseminaarissa kuultiin myös Latviassa sijaitsevan Gallingan sotilashautausmaan kunnostustöiden vaiheesta, joista kertoi Korttesjärvi-seura ry:n puheenjohtaja Mauri Jokela. Ensi kesällä tulee kuluneeksi sata vuotta alkuperäisen hautamuistomerkin vihkiäisjuhlasta.

TEKSTI: **Marita Mattila**

Luennoitsijat osallistuivat paneelikeskusteluun. Vasemmalla ensi keväällä Kokkolan Talviharmonikkatapahtumassa esitetävän teatteridraama Jääkärin rakkauden musiikista vastaava Raimo Vertanen, Oula Silvennoinen, paneelin puheenjohtaja Juhani Passi, Mauri Jokela ja Helena Kujala.

Hultinin tunnustukset JP27 perinneyhdistykselle

Ekonomi Marjut Tuominen luovutti jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistykselle isoisotädilleen Tekla Hultinille vuonna 1928 annetun jääkäreiden kunniamerkin luovutuskirjan sekä vuonna 1938 luovutetun aktivistiplaketin ja siihen liittyvän kunniakirjan.

Marjut Tuominen luovutti Perinneyhdistykselle 7.5.2024 isoisotätinsä tohtori Tekla Hultinin 1920–1930-luvulla jääkäreiltä saamat tunnustukset. Helmikuun 25. päivänä vuonna 1928 Tekla Hultin sai rintamerkinä kannettavan jääkäreiden kunniamerkin, jonka luovutuskirja oli toinen vastaanotetusta huomionosoituksesta. Joulukuun 15. päivänä Tekla Hultinille oli luovutettu tunnustuksena ansiokkaasta toiminnasta yhteisen päämäärän hyväksi aktivistiplaketti ja siihen liittyvä kunniakirja. Luovuttajina olivat Jääkärisäätiön silloinen puheenjohtaja jääkärieversti T. Gustafsson ja sihteeri jääkärieversti E. Mäkinen.

Perinneyhdistyksen puolesta lahjoituksen vastaanotti yhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkarainen, joka kiitossanoissaan totesi, että Perinneyhdistys ottaa vastaan

esineet suurella kiitollisuudella. Ne täydentävät merkittäväällä tavalla jääkäriliikkeen tukijoihin liittyvää perinne-esineistöä.

Marjut Tuominen ja Arno Hakkarainen 7.5.2024

Tekla Hultin jaakariliiton kunniakirja 15.12.1938

Rintamerkin luovutuskirja

Ylhäällä: Jaakariliiton plaketti päällipuoli. Alhaalla: Jaakariliiton plaketti kääntöpuoli

Suomen jääkärimuseo täyttää 30 vuotta

Ensi vuoden heinäkuussa tulee kuluneeksi 30 vuotta Suomen jääkärimuseon perustamisesta Korttesjärvelle. Nykyisin museo on osa Kauhavan kaupungin organisaatiota.

Korttesjärveltä lähti kaikkiaan 39 nuorta miestä sotilaskoulutukseen Saksaan. Määrä oli silloiseen väkilukuun suhteutettuna yli prosentti. Yli prosentin osuuteen ylsi myös Raippaluoto, muut Suomen pitäjät jäivät alle prosenttiin.

Näin suuri luku kertoo onnistuneesta värväystoiminnasta. Korttesjärveläisen Nestori Fräntin värväystoiminnan kautta noin 200 miehen tie vei sotaoppiin. Fränti teki tiivistä yhteistyötä alahärmäläisen Juho Ekolan ja jepualaisen tehtailija Jonathan von Essenin kanssa.

Suomelan kevari Korttesjärvellä oli merkittävä etappi, ja kevarissa yöpyi lukuisia Saksaan menijöitä, muun muassa Väinö Valve.

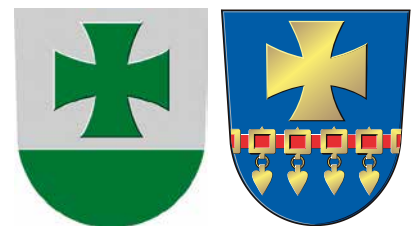
Korttesjärveläisten kunnioittava asenne jääkäriperinteeseen näkyy muun muassa kunnan vaakunassa (1958), Mantovan risti, jääkäriliikkeen tunnus symbolisoi urheutta ja taistelutahtoa. Mantovan risti on myös nykyisen Kauhavan vaakunassa. Korttesjärvi-seura ry:n ylläpitämässä kotiseutumuseossa oli jääkärihuone ennen Suomen jääkärimuseon perustamista.

Suomen liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi Suomessa otettiin käyttöön seutukuntajako vuonna 1994. Korttesjärvi kuului Etelä-Pohjanmaan Järviseudun seutukuntaan. EU:n myötä käynnistyi hanketoiminta. Korttesjärveläisten panos Järviseudun

Museorakennus on entinen Korttesjärven kunnantalo.

kulttuurimatkailuprojektiin oli Suomen jääkärimuseon perustaminen. Museohankkeessa olivat yhteistyössä Korttesjärven kunta ja Korttesjärvi-seura ry, joiden edustajat olivat mukana perustetussa museotoimikunnassa. Asiantuntija-apua saatiin Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolta museon johtaja Marja-Liisa Haverilta ja amanuenssi Eliisa Kopralta. Hyvää yhteistyötä tehtiin myös Etelä-Pohjanmaan liiton ja JP 27:n Perinneyhdistyksen kanssa.

Korttesjärven ja Kauhavan kuntien vaakunat. Molemmissa vaakunassa jääkäreitä kuvaavat Mantovan ristit.

Kortesjärven kunnan vapaa-aikasihteeri Tellervo Suoranta, Kortesjärvi-seuran puheenjohtaja Jussi Manninen ja hankkeen koordinaattori Heikki Mäkipää kävivät 7.12.1994 vierailulla Väinö Valveen luona. Valve oli hyväkuntoinen ja kykeni hyvin selkeästi kertomaan Saksan matkastaan. Valve kuoli 11.3.1995. Isänsä kuoleman jälkeen Mirja-tytär otti yhteyttä ja halusi lahjoittaa museolle joitakin esineitä. Näin syntyi idea viimeisen jääkäriin huoneesta.

Kortesjärven kunnanviraston tiloihin sijoittuva Suomen jääkärimuseon vihittiin käyttöön 2.7.1995. Suomen jääkärimuseo on jääkäriliikkeestä kertova sotahistoriallinen erikoismuseo. Juhlapuheen avajaistilaisuudessa piti Läntisen maanpuolustusalueen komentaja, kenraaliluutnantti Ilkka Ranta.

Puheessaan Ranta antoi kortesjärveläisille kiitosta siirtää jääkäriperinnettä nykypolvien tietoisuuteen.

– Tällaisen perinteen siirtäminen seuraaville sukupolville on tärkeitä, suoraan välttämätöntä kansalaisyksivertuudesta. Se kertoo omista, vahvoista

juuristamme, uhrauksista ja mittamattomista ponnistuksista. Se asettaa meidän tämpäpäiväiset ongelmat oikeisiin mittasuhteisiin ja vahvistaa uskoa tulevaisuuteen. Katse historiaan on tärkeää, jopa välttämätöntä. Sen jälkeen katse eteenpäin on entistä kirkkaampi ja kuva selkeämpi, kenraaliluutnantti Ranta totesi tuolloin puheessaan.

Kortesjärveläisten vahvaa uskoa perustettavaan museoon kuvaa se, että Järvisuodun kulttuurimatkailuhanke osallistui tammikuussa 1995 Helsingin messukeskuksessa järjestetyille Matkamessuille, jossa esiteltiin infopaketti tulevasta museosta ja jaettiin nelikielistä näyttävää esitettä ja puhuttiin paljon – ei puuttunut kuin museo! Mutta lupaukset lunastettiin heinäkuussa museon vihkiäisissä.

Museon toiminnan tukemiseksi ja jääkäriperinnettietoisuuden lisäämiseksi ryhdyttiin järjestämään Jääkäriseminaaria keväällä 1997. Seminaareja on järjestetty yhtäjaksoisesti nyt 26 vuoden ajan. Koronavuosina seminaari striimattiin. Nykyisin seminaarin ajankohta on alkusyksy.

Seminaareissa on hyvin monipuolisesti tuotu esiin jääkäriliikkeeseen liittyviä erilaisia aihepiirejä ja tutkimustuloksia.

Artturi Leinosen palkinto luovutettiin vuonna 2005 Suomen jääkärimuseolle ja Tellervo Suorannalle, jonka panos museon syntymisessä, kehittämisessä ja yhteistyöverkostojen luomisessa on ollut merkittävä. Suoranta jäi eläkkeelle Kortesjärven kunnan palveluksesta loppuvuodesta 2005. Hänen jälkeensä Kortesjärven kunnan vapaa-aikasihteeriksi valittiin Hanna Rieck. Artturi Leinosen palkinto on sanomalehti Ilkka-Pohjalaisen ja Etelä-Pohjanmaan lehtiseuran myöntämä eteläpohjalaisen kulttuurin hyväksi myönnetty palkinto.

Museo nykyisin

Vuoden 2009 alusta Kortesjärven, Alahärmän, Ylihärmän kunnat ja Kauhavan kaupunki sopivat kuntaliitoksesta ja päättivät yhdessä perustaa kaupungin, joka otti nimekseen Kauhava. Kuntaliitoksessa Kortesjärven

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Suomen jääkärimuseon avajaiset pidettiin 2.7.1995. Kuva avajaisjuhlallisuuksista. Kuva: Marita Mattila.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Kunnanjohtaja Lasse Hokkala ja kenraaliluutnantti Ilkka Ranta Suomen jääkärimuseon avajaistilaisuudessa. Kuva: Marita Mattila.

kunnan omistama Suomen jääkärimuseo siirtyi osaksi Kauhavan kaupungin organisaatiota. Hanna Rieck toimii Kauhavan museoiden intendenttinä. Vuonna 2009 perustettiin Suomen jääkärimuseon ystävät ry.

Suomen jääkärimuseon näyttely uudistettiin vuonna 2017. Näyttelyssä hyödynnetään AV-tekniikkaa; haastatteluja, dokumentteja ja musiikkia. Esillä on myös alkuperäisiä esineitä, jääkäripukuja, aseita ja kunniamerkkejä. Toimintansa aikana museo on saanut vastaanottaa yksityishenkilöiden, muun muassa jääkärien jälkeläisten tekemiä esine- ja aineistolahjoituksia ja deponointeja.

Suomen jääkärimuseo sai viime vuonna 50 000 euron tuen eduskunnan joululahjavarjoista museon markkinointiin ja nettisivuihin. Tänä vuonna Jääkärisäätiö ja Jääkäriperinneyhdistys ovat tehneet Kauhavan kaupungin kanssa sopimuksen aineiston ja esineistön siirtämisestä

Museotoimikunnan jäseniä Sinikka Syrjälä (vas.), Jussi Manninen ja Tellervo Suoranta (oik.) vierailulla Mirja Valveen luona. Mirja Valeella on käsissään jääkäriaikainen kuva Väinö Valveesta. Kuva Marita Mattila.

Suomen jääkärimuseon näyttely uudistettiin vuonna 2017. Kuva Marita Mattila.

Suomen jääkärimuseolle. Aineisto on tällä hetkellä varastotiloissa ja odottaa Suomen jääkärimuseon tilojen uudistamista.

Suomen jääkärimuseon ystävät ry:llä, Korteesjärvi-seura ry:llä ja Hohenlockstedtin kulttuuri- ja museoyhdistyksellä on yhteistyösopimus ja tiivistä yhteistyötä. Hyvää yhteistyötä Suomen jääkärimuseo tekee myös

muun muassa Jääkärisäätiön, Jääkäriperinneyhdistyksen ja Jääkäripataljoona 27:n Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistyksen, Järvisetu-seuran ja Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon kanssa.

TEKSTI: Tellervo Suoranta-Sallinen, Marita Mattila

Jääkärimarssi

Jääkärimarssin erottaa jääkäri-
den kunniamarssista vain yhdes-
tä kirjaimesta. Kunniamarssi on
siis ”Jääkärimarssi” ja tämä Jääkä-
riprikaatin perinteinen 24 tunnin
marssi on ”Jääkärimarssi”.

Marssin kulku

Tapahtuma aloitettiin vuonna 2017
tarkoituksena harjoituttaa Jääkä-
riprikaatin valmiusyksikön soturit
edessään olevaan viiden vuorokauden
ja 160 kilometrin mittaiseen kauko-
partiomarssiin Lapin itäosissa. Kau-
kopartiomarssi etenee samoja reittejä,
missä hiihtoässä, Mannerheim-ristin
ritari, luutnantti (myöhemmin kap-
teeni) Olavi Alakulpin joukot ajoivat
venäläisiä partisaaneja takaa Lokan-
Savukosken alueella suorittujen raa-
kalaismaisten partisaani-iskujen
jälkeen.

Varustuksena marssilla on maas-
topuku, ase ja taisteluvyö tai reppu
(paino vähintään 6 kg). Jalkineina
käytetään kumisaappaita ensimmäi-
nen 30 km, jonka jälkeen kengät
saa valita itse. Talvella hiihdetään 24
tuntia. Varusmiehille on turvallisuus-
syistä määrätty, että heidän on mars-
sittava vähintään taistelijapareittain.
Usein he marssivatkin partioissa tai
ryhmäkoossa löydettyään sopivat
matkakumppanit.

Voidaan puhua todella vaativista
harjoituksista sekä kesällä että tal-
vella.

Reserviläisille on järjestetty Jää-
kärimarssia 2021 alkaen ja henki-
lökunnalla on ollut mahdollisuus
osallistua marssiin alusta alkaen ja
osoittaa, että jääkärijoukkoja johde-
taan edestä.

Palkitseminen

Yli sata kilometriä vuorokaudessa
marssineet tai hiihtäneet nimitetään

juhlallisesti ”**jääkärimestareiksi**” ja
he saavat nimensä prikaatin kunnia-
tauluun.

Lisäksi yli 100 km hiihtäneet pal-
kitaan puolustusvoimien kultaisella
1.luokan hiihtomerkillä ja yli 100 km
jalkaisin edenneet kultaisella 1. lu-
okan yleisurheilumerkillä.

Perinneyhdistys osallistuu tähän
jääkärihenkiseen kilpailuun palkitse-
malla pisimmälle marssineen soturin
jääkäripuukolla ja kymmenen parasta
”Itsenäisyyden puolesta” – kirjalla.
Paras palkinto lienee kuitenkin se

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Joulukuun marssilla hiihdetään Jääkäriin kankaan latu-urilla ase- ja taisteluvyö-
varustuksessa jopa yli 100 km vuorokaudessa. Se vaatii sitkeyttä ja asennetta
(Kuva JPR /Taina Pirinen)

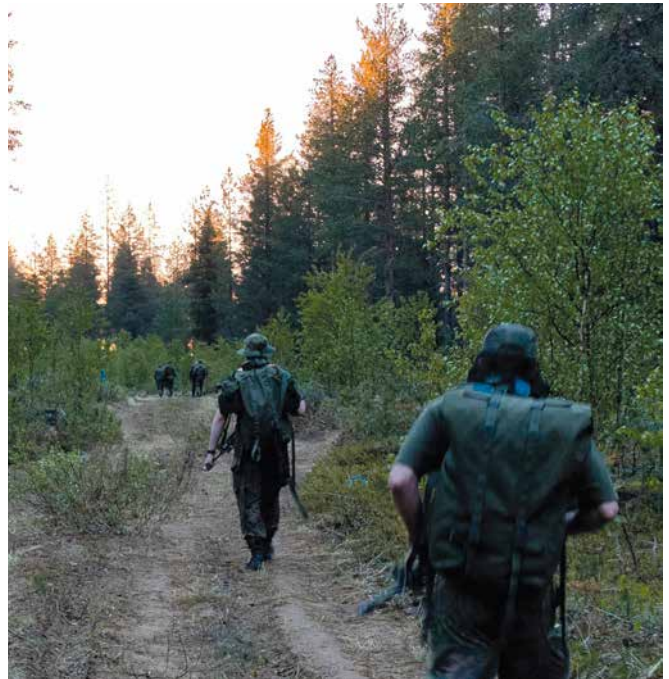
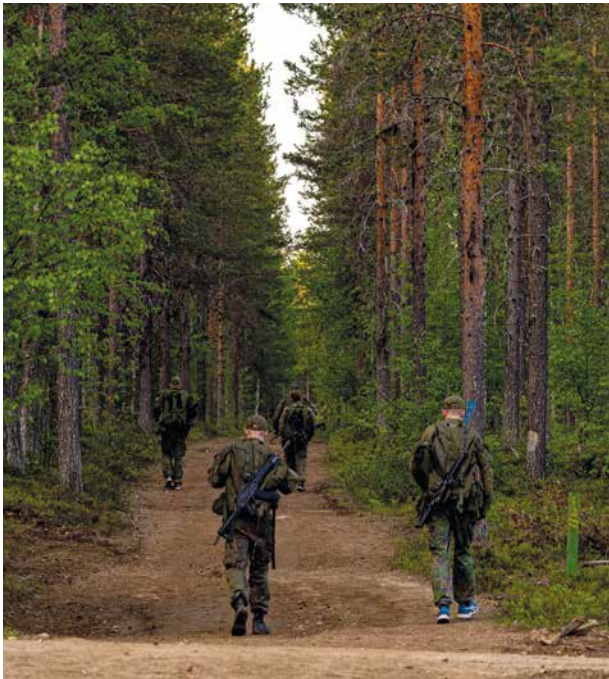
Viiden parhaan taistelijan tulokset jalan:

1. alikersantti	A. Meriläinen	150 km	2023
2. upseerikokelas	M. Saukkonen	137 km	2022
3. yliluutnantti	A. Palokangas	124 km	2021
4. väepeli	Virrankari	124 km	2021
5. alikersantti	K. Holtinkoski	120 km	2022

Viiden parhaan taistelijan tulokset hiihtäen:

1. alikersantti	H. Karisto	140 km	2018
2. väepeli	T. Kallio	135 km	2018
3. jääkäri	M. Autio	124 km	2019
4. oppilas	J.-P. Tuomanranta	124 km	2019
5. jääkäri	E. Hansen-Haug	124 km	2019

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Lapin yöttömässä kesäyössä näkee marssia ilman otsalamppua. Kumisaappaat ovat vaihtuneet lenkkikenkiin 30 kilometrin jälkeen. Nyt edetään taistelijapareittain. (Kuvat JPR/Taina Pirinen)

”Jääkärimestarit” Joutselän patsaalla – väsyneinä, mutta onnellisina – minä tein sen! Jääkäriprikaati ja erityisesti sen osana toimiva Lapin jääkäripataljoona vaalii JP1:n ja toki myös PPP1:n perinteitä. PohmJP muutti Lappiin kesällä 1964 eli 60 vuotta sitten. Tällöin kirjoittajastakin tuli sodankyläläinen 8-vuotiaana, ylikersantti Herman Aherton (nyk sotmest evp ja JPR:n kunniajääkäri) muuttaessa perheensä pataljoonan mukana Sodankylään. 1.10.1979 Lapin jääkäripataljoonasta tuli osa perustettua Jääkäriprikaatia. Tapahtumasta on nyt kulunut 45 vuotta. Prikaati juhlisti tapahtumaa 27.9. (Kuva JPR/Taina Pirinen)

tunne itsensä ylittämisestä – minä tein sen. (Kirjoittajalla tuli lähes tippa silmään päästessään Budapestin maratonin maaliin näyttäessään mallia Suomalaisen jääkäripataljoonan rauhanturvaajille Bosniassa 1999 – niin hyvältä se tuntui.)

Yli sadan kilometrin suorituksia saattaa tulla noin 20–30 joka marssilla suksin tai jalan -hurjia tuloksia keskiarvomatkan ollessa noin 70 km/vrk.

JPR:n apulaiskomentaja eversti Ari Mure on hiihtänyt kaksi kertaa 105 km vuosina 2018 ja 2023 näyttäen mallia nuoremmilleen, miten jääkäreitä johdetaan edestä. Nyt on urheilullisen Lapin jääkäreiden komentajan Juha Hollannin vuoro. Seuratkaa!

Alla olevissa taulukoissa näkyy viiden parhaan tulokset kautta aikain sekä kesällä että talvella.

Valmiusyksikkö

Haastattelussa Lapin jääkäripataljoonan komentajana kesällä 2024 aloittanut everstiluutnantti Juha Hollanti kertoi seuraavaa:

”Valmiusyksikkö on varusmiehistä ja henkilökunnasta koostuva jääkärikomppania, jolla voidaan vastata nopeasti erilaisiin uhkatilanteisiin Lapin operaatioalueella. Valmiusyksikön muodostaa iskuportaana jääkärijoukkueet, niitä vahvistavat raskaammat joukkueet panssarivaunu- tai ohjuskalustolla sekä muut tukevat osat. Miesmäärällisesti valmiusyksikkö vastaa tavanomaista suurempaa jääkärikomppaniaa.

Valmiusyksikköön valitaan ensisijaisesti vapaaehtoisia ja fyysisesti riittävän hyväkuntoisia varusmiehiä, koska rankka koulutus on vaativaa myös henkisesti. Valmiusyksikössä on tarjolla aselajivaihtoehtoja runsaasti yksikön suuren koon ja vaativan tehtävän takia. Päättarkoituksena on kouluttaa Lapin jääkäreitä vaativiin tehtäviin ankarissa olosuhteissa. Tätä harjoitellaan vuosittain eri vuodenaikoina ja eri puolilla Lappia.”

Kuvassa kova kärki – kaksi kovakuntoista komentajaa ja valmiusyksikön tulivoimaa. Vasemmalla JPR:n apulaiskomentaja eversti Ari Mure, joka vastaa mm. yhteistyöstä maanpuolustusjärjestöjen kanssa ja haastatteluhetkellä johti alueellista maanpuolustuskurssia Lapin aluehallintoviraston kanssa yhteistyössä, oikealla Lapin jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti Juha Hollanti, jonka harteilla on Lapin jääkäreiden pääkouluttajan viitta ja takana Herr Leopard 2A4, joka vastaa osaltaan valmiusyksikön tulivoimasta 120 mm:n kanuunallaan ja tuo katu-uskottavuutta 55 tonnin olemuksellaan. Kuva Markku Aherto

Voidaan siis ajatella, että valmiusyksikön kokoonpano muistuttaa jo enemmän iskukykyistä taisteluosastoa kuin perinteistä jääkärikomppaniaa. Tehtävät ovat sen mukaisia – kaikkeen on varauduttava – ”jääkärit kärkeen!”.

Lopuksi

Jääkärimarssi on oiva esimerkki siitä, miten jääkärihenkeä voidaan vaalia ja miten perinneyhdistys voi olla siinä mukana. Lapin jääkärit ovat

omalta osaltaan näyttämässä, miten kovastakin koulutuksesta selvittää ja miten rakennetaan nopeasti käytettävissä olevia tehokkaita ja liikkuvia joukkoja kaikissa olosuhteissa.

Perinneyhdistyksen jäsenkunta toivottaa menestystä pohjoiseen jääkärijoukkoomme ja kiittää hyvän jääkärihengen ylläpitämisestä.

TEKSTI: **Markku Aherto**, Lapin osasto

Kuusi joukko-osastoa kantaa jääkäriperinnettä

Jääkäripataljoona 27:n ensimmäiset perinnejoukko-osastot olivat tavallaan Vapaussodan jääkärijoukot – kuusi jalkaväkirykmenttiä, ratsujääkärirykmentti ja jääkäriyhistö. Vuosien mittaan ja lukuisten organisaatiomuutosten jälkeen jääkäriperinnettä kantaa tänä päivänä kuusi joukko-osastoa sekä pioneerikoulu. Joukko-osastot ovat Lapin jääkäripataljoona, Uudenmaan jääkäripataljoona, Kymen jääkäripataljoona, Hämeen panssaripataljoona, Vaasan rannikkojääkäripataljoona sekä Jääkäriyhistörykmentti. Jääkäriperinnettä kantoi myös Karjalan jääkäripataljoona, joka lakkautettiin Puolustusvoimia supistettaessa 2013.

Sodankylässä sijaitseva Lapin jääkäripataljoona Sodankylässä on 1921 perustetun Polkupyöräpataljoona 1:n perillinen. Joukko-osaston nimi on ollut sen jälkeen Jääkäripataljoona I sekä Pohjanmaan jääkäripataljoona, kunnes se 1966 Sodankylään muuton yhteydessä se sai nimekseen Lapin jääkäripataljoona.

Historiansa aikana pataljoona on ollut sijoitettuna Terijoelle, Lappeenrantaan, Tornioon ja Vaasaan.

Lapin jääkäripataljoonassa koulutetaan suorituskykyisiä joukkoja Lapin vaativiin olosuhteisiin. Korkeat valmiusvaatimukset, pitkät etäisyydet, vaikea maasto ja äärimmäiset

sääolot edellyttävät niin johtajilta kuin taistelijoilta oma-aloitteisuutta ja kestävyyttä. Modernin tekniikan ja tehokkaan aseistuksen rinnalla hiihto- ja erämiestaidot ovat pataljoonassa arvossaan.

Helsingissä Santahaminassa toimiva Uudenmaan jääkäripataljoona puolestaan on 1921 perustetun Polkupyöräpataljoona 2:n perillinen. Se oli nimeltään Jääkäripataljoona 2 alkaen vuodesta 1936, kunnes nimi muuttui Uudenmaan jääkäripataljoonaksi 1957. Pataljoona kuuluu Kaartin jääkäriyhistörykmenttiin.

Polkupyöräpataljoona 2, sittemmin Jääkäripataljoona toimi ennen toista maailmansotaa Karjalakannaksella Raivolassa ja Valkjärvellä.

Uudenmaan jääkäripataljoona harjoittelee kaupunkisodankäyntiä

Uudenmaan jääkäripataljoonan toiminta-alue on Uusimaa ja pääkaupunkiseutu, mikä on Suomen väestötiheintä aluetta ja samalla valtionjohdon, päätöksenteon sekä yritysmaailman hermokeskus. Pataljoonan tehtävänä on kouluttaa rakennetun alueen taisteluun (ennen asutuskeskustaistelu) erikoistuneita joukkoja.

Kymen jääkäripataljoona kuuluu Valkealan Vekaranjärvellä toimivaan Karjalan prikaatiin. Sen edeltäjä oli

Polkupyöräpataljoona 3, joka ennen sotia toimi Joensuussa ja Mikkelissä. Sodan jälkeen pataljoona toimi Haminaassa. 1990 Joukkoyksikön tehtävät siirrettiin Karjalan prikaatiin.

Kymen Jääkäripataljoonan muodostavat kolme panssarijääkärikomppaniaa, joissa koulutetaan valmiusprikaatin mekanisoituja iskujoukkoja: panssarijääkäreitä, panssarintorjuntamiehiä, panssaritiedustelijoita, tulenjohtajia sekä CV9030 -rynnäköpanssarivaunumiehistöjä vaununjohtajan, -ampujan ja -ajajan tehtäviin.

Hämeen panssaripataljoonan edeltäjä oli Jääkäripataljoona 4, jota ennen eri nimisinä olleet joukko-osastot toimivat mm. Hämeenlinnassa, Viipurissa ja Kivennavalla. Sodan jälkeen pataljoona kotiutui Hämeenlinnaan, mistä se siirtyi Parolannummelle 1970-luvun alussa. 2002 Hämeen jääkäripataljoona ja panssarivaunupataljoonan yhdistettiin ja yksikön nimeksi tuli Hämeen panssaripataljoona.

Hämeen Panssaripataljoona on erikoistunut sodanajan panssarijoukkojen kouluttamiseen ja sen kolmessa perusyksikössä koulutetaan joukkoja valtakunnan puolustamisen kannalta keskeisimpiin ja iskukykyisimpiin maavoimien joukkoihin.

Pataljoonalla on kunniatehtävä jääkäriperinteen vaalimisessa, sillä

jääkärilippu säilytetään pataljoonassa, joka asettaa lipulle lipunkantaja ja lippuvartijat Puolustusvoimien virallisiin tilaisuuksiin, kuten lippujuhlan ja itsenäisyyspäivän paraateihin.

Dragsvikissa ruotsinkielinen perinnejoukko-osasto

Kun kaksikielisessä maassa asutaan, täytyy olla myös ruotsinkielinen jääkäriperinnejoukko-osasto. Vasa kustjägarbataljon, Vaasan rannikkojääkäripataljoona, se kuuluu Uudenmaan prikaatiin, Nylands Brigadiin, joka pitää majaa Dragsvikissa, Tammissaaren kupeessa. Sen historiaa ei voida palauttaa mihinkään yksittäiseen joukko-osastoon. Perinteet annettiin Upinniemeen 1960 perustetulle Rannikkojääkäripataljoonalle. Kun rannikkojääkärit liitettiin Uudenmaan prikaatiin, tulivat jääkäriperinteet Vaasan rannikkojääkäripataljoonalle.

Vaasan rannikkojääkäripataljoonan pääasiallinen koulutusympäristö on saaristossa ja rantamaalla. Pataljoon-

nalla on tiivis yhteistyö ruotsalaisten rannikkojääkäreiden kanssa.

Suurin yhteys jääkärihin on Jääkäri-rykmentillä. Sen historia lähtee Jääkäripataljoonaan Lockstedtissa 17. maaliskuuta 1916 liitetystä haupitsijaoksesta. Kaksiputkisesta jaoksesta on sadassa vuodessa kehittynyt teloilla marssiva joukko-osasto.

Joukko-osasto on ylpeä siitä, että se ainoa jääkäriperinnejoukko-osasto, jonka lipussa on Jääkäri-risti.

Parolannummella asuva, Panssari-rikkaatiin kuuluva Jääkäri-rykmentti kouluttaa tykkimiesten lisäksi valtakunnan mekanisoitujen taisteluosastojen tulenkäyttö- ja johtamisjärjestelmän – tykistön, kranaatinheitin, tulenjohton ja johtamisjärjestelmän. Kaikilla yksiköillä kalusto on panssaroitu ja liikkuu teloilla.

Tykkikalustona Koreasta hankittu 155 mm:n telatykki K9 Moukari.

Kaikkien jääkäriperinnejoukko-osastojen kunniamarssi on Jääkäri-marssi. Yksiköiden vuosipäivillä on erilaisia tarinoita. Lapin ja Uuden-

maan jääkäripataljoonien perinnepäivällä, 11. maaliskuuta on pitkä historia. Se periytyy vuonna 1555 käydystä Joutselän taistelusta Karjalassa Siellä alivoimainen suomalainen joukko löi paljon suuremman vihollisen hyvän taistelutaktiikan ansioista. Taistelun kunniaksi pystytettiin Mainilan ja Kuokkalan teiden risteykseen kivi-pyramidi. Koska muistomerkki jäi rajan taakse, on Lapin ja Uudenmaan jääkäripataljoonien alueelle pystytetty Joutselän taistelun muistomerkin kopio.

Jääkäri-rykmentin vuosipäivän 17. maaliskuuta, historia on suoraviivainen. 17.3.1916 JP:n yhteyteen perustettiin tykkijaos.

Vaasan rannikkojääkäripataljoonan vuosipäivä 5. heinäkuuta vie vuoteen 1944, jolloin Viipurinlahdella käytiin ankaria taisteluja erityisesti Teikarin saarella.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Lapin sotaa ja jääkärietappeja

Lappilaiset jääkäriperinteen vaalijat tekivät loppukesällä retken rintamaveteraanien kanssa tutustumaan Tornion maihinnousun aloittamiin taisteluihin saksalaisia vastaan 80 vuotta aiemmin. Lapin sodan katsotaan alkaneen toden teolla vasta kyseisestä maihinnoususta 1944 saksalaisten perääntymisen ja suomalaisten etenemisen tapahtuessa siihen asti pääsääntöisesti ennalta osapuolten sopimalla tavalla. Maihinnousun oli suunnitellut jääkärikenraaliluutnantti Mannerheim-ristin ritari Hjalmar Siilasvuo, joka oli kunnostautunut aikaisemmin mm Suomussalmen taistelujen komentajana. Kirjailija Mika Kulju kertoi Väylänvarren taisteluista asiantuntijan otteella.

Ranuan etapilla kuvassa kuvassa seppeleenlaskijat Leena Ovaska (vas), Markku Aherto (kesk) ja Kaisa Liljeberg (oik). Kuva Jorma Hämäläinen

Nookan retket

Lapin osaston pyhiinvaelluspaikalle tehtiin kaksi retkeä, joista ensimmäinen jäsenkunnan kesken ja toinen Rovaniemen sotilaskotisisarten toivomana. Reissuilla kerrattiin jääkärikenraali Autin ja kumppanien joulunviettoa ko kämpässä ja Ranualta Pelloon suuntautuneen etappireitin tapahtumista.

Ranua etapilla

Ranuan etapin muistomerkin pystytämisestä on kulunut 30 vuotta. Lapin osasto kävi kunniakäynnillä muistomerkillä ranualaisten tukemana 3.9. Taas opimme uutta Ranuan jääkärihistoriasta.

Uusia jäseniä

Lapin osasto sai Nookan ja Ranuan retkien yhteydessä kuusi uutta jäsentä ja paljon kehuja. Toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi isänmaalliseen joukkoomme.

TEKSTI: **Markku Aherto**

Tornion suunnan taisteluista kiinnostuneet Tornion veljeskodin pihalla ennen Mika Kuljun johtamaa sotahistoriallista kierrosta. Lounaan yhteydessä JP27:n perinneyhdistyksen kunniajäsen Leena Ovaska (os Heikkinen) kertoi jääkäri-isänsä tarinan. Koko matkan johtajana toimi Rintamaveteraanien Lapin piirin puheenjohtaja Heikki Haavikko kuvassa eturivin oikeassa reunassa. Heikki on myös JP27:n Lapin osaston jäsen ja Nookan retkien eräkokki. Kuva Rainer Hiuspää

Ranualaiset miehet esittävät Jääkärimarssin. Toinen vasemmalta on Ranuan kunnanjohtaja Tuomas Aikkila ja keskellä sinisessä liivissä Unto Karttunen, jotka liittyivät samalla Lapin osastoon. Heikki Kaakinen oli jo aikaisemmin jäsenemme ja auttoi kunniakäynnin järjestelyissä. Muistomerkki on Heikki Kaakisen ideoima ja kirjoittamallaan kirjalla *"Herrasmiessotaa – Ranuantien taistelut Lapin sodassa"* pääosin rahoittama. Ensio Seppänen on suunnitellut muistokiven. Unto Karttunen isännöi kahvitilaisuuden samassa talossa, jossa on piiloteltu jääkäreitä 1916 kirjailija Veikko Huovisen isän toimiessa metsäjohtajana ja jääkärien tukijana. Kuva Jorma Hämäläinen

Jääkäriperinneliikkeen tärkeä tukipiste Saksassa on eversti (res) Mark Aretz

Finnentagin ja kaiken jääkäriperinneliikkeen toiminnan tuki ja turva Saksassa on yhteysupseerimme eversti (res) Mark Aretz. Hän on koulutukseltaan arkkitehti, mutta korkea sotilasarvo tulee siitä, että hän kuuluu sotilasasiamiesreserviin. Se on saksalainen järjestely, jossa reserviupseerit voivat toimia sotilasasiamiesten kesälomasijaisina. Aretz onkin tuurannut Saksan sotilasmiehiä paitsi Suomessa, myös Virossa, Norjassa, Thaimaassa, Vietnamissa ja Singaporessa sekä Uzbekistanissa ja Tadžikistanissa.

Sotilasasiamiesreservin jäsenen roolissa Aretzin eteen tuli myös aikanaan tehtävä JP27:n perinneyhdistyksen yhteysupseerina. Hän joutui ottamaan tehtävän vastaan kahden päivän varotusajalla ennen vuoden 2002 Finnentagia, josta lähtien hän on ollut mukana juhlapäivän vietossa joka vuosi.

Mutta miksi hän puhuu suomea? Hän on itse kertonut seuraavaa: Minun urani JP27:n yhteysupseeriksi palautuu vuoteen 1968. Silloin Pieksämäellä ensimmäisenä päivänä päiväkodissa eräs poika löi minua tiiliskivellä päähän, kun en suomea taitamattomana osannut vastata hänen kysymyksensä. Mark Aretz oli tullut Suomeen suomalaisen äitinsä mukana.

Aretzilla on lujat siteet Suomeen sukutaustan lisäksi monella muullakin tavalla. Esimerkiksi Velkuassa Palvan saarella hänellä on kesämökki. Kesäisin hän kutsuu mökille ystäviään jääkäriperinneliikkeestä kestittäviksi ja myös majoittumaan, sillä nämä kutsut liittyvät monesti esitelmiin, joita eversti Aretz pitää kesäisin Tu-

rusa. Menneen kesän esitelmä koski Finnentagin historiaa ja sitä edellinen saksalaisten ja suomalaisten jääkäriyhteistyöstä sotien välisenä aikana. Esitelmillä on aina monikymmenpäinen yleisö.

Mark Aretz on muutenkin ”suomalastaistanut” perhettään, sillä hänen poikansa suoritti muutama vuosi sitten varusmiespalveluksensa Santahaminassa Kaartin jääkäriyrykmentissä. Saattaa olla, että tapahtuneen taustalla oli kaartinjääkäriin isän idea.

Aretz on aina paikalla, kun ollaan Finnentagilla Hohenlockstedtissa. Kun olin ensimmäistä kertaa siellä, hän oli järjestänyt majoituksen. Hotellin ollessa täynnä asuin saksalaisen perheen talon yläkerrassa. Ihmettelin, kun heidän puhettaan oli vaikea ymmärtää. No, perhe oli kotoisin Puolasta.

Eversti Aretz on mukana, kun suomalaiset osallistuvat vuosittain heinä-

kuussa Hammelburgissa pidettävälle Saksan jalkaväkipäiville. Kun kaksi vuotta sitten kävimme Mannheimissa laskemassa seppeleen Maximilian Bayerin haudalle hänen syntymänsä 150-vuotispäivän kunniaksi, oli Aretz luonnollisesti paikalla. Poikkeuksellista oli vain hänen ajoneuvonsa, maastoauto. Hän tullut kotoaan Leipzigiin ja oli menossa mökilleen. Ja sinne ei tavallinen henkilöauto kuulemma kyennyt kulkemaan.

Suomalaisilla ja saksalaisilla reserviläisillä on ollut vuosien mittaan yhteistoimintaa. Aretzin aloitteesta tämä yhteistoiminta liitettiin Finnentagin tapahtumiin. Viime vuosina Saksan puolustusvoimien edustus Finnentagilla on kaventunut. Sotilaiden sijasta seppeleenlaskun kunniaosastona ovat toimineet reserviläiset. Tämän vuoden Finnentagissa reserviläisosastoa johti kapteeni Pekka Sillanpää (perinneyhdistyksen hallituksen jäsen) suomenkielisin komennoin.

Suomalais-Saksalaisella reserviläisjoukolla on oma lippunsa, jonka suunnittelija on - yllätys, yllätys - arkkitehti Mark Aretz.

Tiiviistä yhteistyöstä suomalaisten kanssa kertoo Aretzin kunniamerkkiripa. Siinä on muun muassa Sotilasansiomitali, Sininen risti, RUL:n hopeinen ansiomitali. Arvokkain on tietysti Suomen valkoisen ruusun I luokan ritarimerkki. Kaikki mitalit eivät ripaan mahdu, kuten Maanpuolustusmitali kultaisella soljella sekä Etelä-Pohjanmaan reserviläisansiomitali sekä Sotilasperinteen seuran ”Pro traditione militare”-risti.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Rovaniemen legendaarinen jääkärikenraali Pietari Aleksanteri Autti – Rokan Antin komentaja

Eversti Pietari Autti etulinjan "Suokorsulla" Maaselän kannaksella 13. elokuuta 1943. SA-kuva: Majuri T. Toropainen.

Sotiemme poikkeukselliset tapahtumat nostavat julkisuuteen sotilaita, jotka vaatimattomista oloista lähtöisin sankaritekojensa kautta ovat enemmän kuin kirjoittamisen arvoisia. Eräs heistä lienee myös rovaniemeläinen jääkärikenraali Pietari Aleksanteri Autti. Hänet nimitettiin Mannerheim-ristin ritariksi vuoden 1942 maaliskuussa, ylennettiin kenraalimajuriksi 1943 ja kenraaliluutnantiksi 1948.

Autti Pietari Aleksanteri

Pietari Aleksanteri Autti syntyi Rovaniemellä elokuun 17. päivänä vuonna 1893. Hän oli isoisäänsä Johan Albert Huhtamoja kuusi vuotta vanhempi. Pietarin vanhemmat olivat kauppias

Juho Abraham Autti ja Aurora Elisabeth o.s. Kalliosalmi.

Pietari valmistui ylioppilaaksi Oulun suomalaisesta yhteiskoulusta vuonna 1915 ja lähti opiskelemaan Keisarillisen Aleksanterin-Yliopiston filosofiskielitieteelliseen tiedekuntaan. Maailman tilanne ja elämän virsta halusi toisin ja vuonna 1916 Autti liittyi tulevan Jääkäripataljoona 27:n Lockstedtissä. Jääkäriksi värväytyttyään Autti saapui Lockstedtin leirille 3. tammikuuta 1916. Hänen yksikönsä oli pioneirikomppania. Hän palveli Misse-joella, Riianlahdella ja pioneerina osallistui Schmardenin taisteluun. Autti toimi etappimiehenä Pohjois-Suomessa talvella 1916–1917. Saksaan palattuaan hänet komennettiin elokuussa 1917 Sprengkommando Polangeniin, muun muassa pioneeri- ja sabotaasikoulutusta antavalle erikoiskurssille. Kotimaahan

Autti palasi jääkärien pääjoukon mukana jääkäri vänrikiksi ylennettynä.

Sisällissodassa Autti toimi joukkojenjohtajana 1. Jääkärirykmentin I Pataljoonassa, Pohjois-Pohjanmaan jääkäreissä. Autti siirrettiin Lappiin Sallan rykmenttiin ja nimitettiin rykmentin 2. Komppanian päälliköksi. Vuosina 1919–1929 hän toimi Lapin rajavartioston komppanianpäällikkönä Kuolajärvellä ja Ivalossa.

Majuriksi Autti ylennettiin vuonna 1924 ja everstiluutnantiksi jo vuonna 1927. Vuonna 1928 hän avioitui opettaja Aili Amanda Joentauksen kanssa. Vuoden 1928 lopulla Autti erosi vakinaisesta palveluksesta ja toimi 1929–1930 Peräpohjolan ja Lapin kuntien liiton puheenjohtajana sekä Rovaniemi-lehden päätoimittajana. Suojeluskuntajärjestöön hän liittyi 1931, everstiksi hänet ylennettiin toukokuussa 1938.

Polangeniin kurssilaisia räjäytysharjoituksessa 1917. Etuoikealla saksalainen kouluttaja luutnantti Albert Mellis. Jääkäri Autti takavasemmalla. SA-kuva 1917.

Ukko Auttin Rykmentti

Marraskuun 30. päivän aamulla 1939 Neuvostoliitto hyökkäsi Suomeen kaikkien rajan yli johtavien teiden suunnassa pommittaen samalla 21 paikkakuntaa. Kenraalimajuri Wolde- mar Hägglundin johtama IV Armeijakunta pysäytti joulukuun toisella viikolla puna-armeijan 56. Armeijakunnan etenemisen Laatokan koillisrannalla Kitilän kohdalle.

Hägglundin Armeijakunnan vastahyökkäys alkoi 1940 tammikuun 6. päivänä. Jälkäväkirykmentti 39:n komentaja eversti Autti johti hyökkäysryhmää, joka onnistui neljässä päivässä pääsemään vihollisen itäpuolitse Laatokan rannalle Pitkärannan länsipuolelle. Pääosa puna-armeijan 56. Armeijan joukoista, kaksi divisioonaa ja yksi panssariprikaati oli saarrettu. Auttin häikäilemättömän hyökkäyksen ansiosta alueelle syntyi rintamalinja, jolla taisteltiin talvisodan loppuun saakka.

Neuvostoliitto pommitti Suomea kesäkuun 25. päivänä 1941 ja hallitus totesi maamme olevan jälleen sotatilassa, raskaassa jatkosodassa. Eversti Autti nimitettiin heinäkuussa JR 8:n tuntemattoman sotilaan Rykmentin komentajaksi peitenimellä Ukko. Uusi lempinimi levisi pian miesten keskuuteen ja JR 8:n raskasta sotaretkä ruvettiin kutsumaan Ukon tieksi. Tie lähti hyökkäyksenä Karjalaan ja vaikeiden ja raskaiden mottitaistelujen kautta syyskuun puolivälissä oltiin jo Präsän porteilla. Auttin rykmentin tappioluvut 1941 hyökkäysvaiheessa olivat suuret, 1358 miestä kaatuneina, kadonneena tai haavoittuneena. Se oli lähes neljäkymmentä prosenttia määrävahvuudesta. Kaikesta huolimatta K.A. Heiskanen ja Karjalan armeijan komentaja, kenraaliluutnantti Erik Heinrichs olivat tyytyväisiä menestykseen: Petroskoi vallattiin ja Itä-Karjalan pääkaupungin nimeksi tuli Äänislinna.

Ukko Autti tunnettiin henkilökohtaisesta rohkeudestaan ja Mannerheim-ristin ritariksi hänet nimitettiin maaliskuussa 1942. ”Hän tunkeutui

Toinen vasemmalta Pietari Autti (1893–1959). SA-kuva talvi 1941–1942.

Veskelyksen joukkojensa etummaisien osien mukana ja valtasi yllättäen kylän tuhoten autokuljetuksilla vahvistukseksi lähetetyt vihollisjoukot, jolloin itsekkin joutui käyttämään konepistoolia.” Näin totesi Iskevän Kiilan komentaja K.A. Heiskanen esittäessään Mannerheim-ristiä Autille.

Sota päättyy – ukko Sörkkään ja Rovaniemelle kirjakauppiaksi

Maaliskuussa 1943 Autti nimitettiin 4. Divisioonan komentajaksi Maaselän ryhmään ja ylennettiin kenraalimajuriksi. Auttin Divisioona vastasi yhdessä Suomen Rommelin, kenraalimajuri Ruben Laguksen Panssaridivisioonan kanssa Perkjärven puolustuksesta. Puna-armeijan aloittaessa strategisen iskunsa Karjalan, Laatokan ja Maaselän kannaksille 9.6.1944 valtavan tulivyöryn edessä Auttin Divisioona sai ohjeet siirtyä VKT-linjalle. Se oli kilpajuoksua venäläisten kanssa, linjalle saavuttiin yhtä aikaa. 4. Divisioona osallistui Tali-Ihantalan torjuntataisteluun jo menetety Viipurin itäpuolella 25.–30.6. torjumalla sivustalta puna-armeijan läpimurron. VKT-linja kesti ja puna-armeijan hyökkäyshalu ja voima hyytyi syyskuun 4.-5. päivänä. Joulukuussa 1944 Autti määrättiin

Peräpohjolan Sotilasläänin komentajaksi. Kesäkuussa 1945 ilmiannon perusteella hänet pidätettiin virantoimintuksesta epäiltynä asekatkennästä ja Ukko passitettiin Sörnäisten keskusvankilaan muutamaksi kuukaudeksi. Saatuaan asekatkentaepäilyksestä ”puhtaat paperit” Ukko toimi 1948 3. Divisioonan komentajana Kouvolassa. Hänet ylennettiin edelleen kenraaliluutnantiksi ja siirtyi eläkkeelle 1953. Ukko palasi kotikonnuilleen Rovaniemen kauppalaan kirjakauppiaksi ja perimätiedon mukaan kauppaa oli isoisäni Johan Albertin kivitalossa Koskikadulla.

Jääkärikenraaliluutnantti Pietari Aleksanteri Autti kuoli Helsingissä 66-vuotiaana 1959 (samana vuonna, kun olen syntynyt) ja hänet on haudattu Hietaniemen uurnalehtoon. Toki moni veteraani toivoo edelleenkin, että Pietari olisi päässyt kotipitäjäänsä multiin.

TEKSTI: **Ari Huhtamo**, JP27 Lapin osasto

Lähteet: Robert Brandberg: Marskin kenraalit. Helsinki 2018

Haastattelu: Mirjami Lehto (94 v.) os. Huhtamo. Tervola 2024.

Kuisman retkikunnan ratkaisutaistelu

Suomalainen retkikunta oli edennyt Vienan Karjalaan vapaussodan aikana. Kesän 1918 aikana Venäjälle intervention tehneet englantilaiset varustivat karjalaisista sotajoukon, joka syksyyn tultaessa ajoi jääkärikapteeni Toivo Kuisman johtamat suomalaiset heimosoturit pois. Ratkaisutaistelussa Vuokkiniemellä ottivat yhteen englantilaisten tukema Karjalan rykmentti ja Kuisman johtama Suomen vapaaehtoisten armeija. Toivo Kuismasta ja hänen retkikunnastaan ilmestyy ensi vuonna dosentti Jussi Niinistön kirjoittama kirja Vienan veritie (Docendo). Ohessa otteita kirjan päätösluvusta.

Vuokkiniemi oli yksi tärkeimmistä runokylistä Elias Lönnrotille, kun hän kokosi *Kalevalaa*, ja suuri osa eepoksen runoista on sieltä peräisin. Syksyllä 1918 siitä tuli suomalaisten ja karjalaisten taistelutanner, mihin se strategisesti sopikin. Vuokkiniemi si-

jaitsi kahden järven välisellä kannaksella, ja sen keskellä kohosi verraten korkea harju, johon suomalaisten oli hyvä sijoittaa asemat.

Jos kylää olikin kätevä puolustaa, oli se myös helppo saartaa, ja juuri se oli Karjalan rykmentin aikomus.

”Kaamealta tuntui olla kahden virtan päässä joukoista aivan vihollisen vieressä pimeässä yössä”, tuumasi korpraali Eino Schöneman-Soriola päiväkirjalleen. Hän oli värjötellyt neljä ja puoli tuntia vahdissa 30. syyskuuta ja 1. lokakuuta 1918 välisenä yönä.

”Ylös! Riviin! Kaikki tavarat mukaan!” Suomen vapaaehtoisten armeijan eli Kuisman retkikunnan pääosa järjestyi 1. lokakuuta aamulla kello 4 kyläaukealle Suomeen siirtymistä varten. Aamu oli vielä pimeähkö, hie- man sumuinen ja pakkashuurteinen. Vienan retken kokemuksistaan kirjan kirjoittaneen Lauri Kivisen mukaan miehet olivat kuitenkin iloisia kuin leivoset, päästiinhän vihdoinkin koti-Suomeen pois kiroitusta korvesta

Karjalaisten hyökkäystä osattiin odottaa. Kuisman retkikunta oli rakentanut Vuokkiniemen harjulle konekivääreille ja kranaatinheittimille tuliasemat. Kuva Ilmari Töyry.

ja sen asukkaista, jotka olivat osoittautuneet salakavaliksi. Paikalliset asukkaat olivat pääosin omista pojista kootun Karjalan rykmentin puolella, ja he olivat kesästä alkaen hanakasti avustaneet suomalaisten kenttävartioiden tuhoamisessa.

”Asento! Huomio! Katse oikeaan päin!” Päällikkö, jääkärikapteeni Toivo Kuisma tarkasti vasta hiljattain Venaan saapuneen jääkäriluutnantti K. A. Wegeliuksen kanssa rivit ja antoi samalla viimeiset ohjeet ja määräykset. Samalla kun Kuisma lähetti miehen hakemaan vartioita pois, alkoi pauke ja rätinä.

Karjalan rykmentti oli hyödyntänyt yön pimeyttä ja miehittänyt mäen kylän pohjoispuolisella kannaksella ja harjun länsipuolisella kannaksella. Talojen ikkunat räsähtivät säpäleiksi, lastut lentelivät seinistä ja säikähtäneet hevoset sinkoilivat, mikä minnekin.

Oli tapahtunut se, mitä eniten oli pelätty: oli jouduttu saarroksiin. Veneillä ei voinut peräntyä, sillä vihol-

linen pystyi esteettä tulittamaan Lammase- eli Keynäsjärven rantaan, jossa retkikunnan osin valmiiksi lastatut veneet olivat. Kolme miestä oli pyrkinyt veneille, kun tulitus oli alkanut, ja he olivat kaatuneet heti kättelyssä. Ainoa ratkaisu oli puolustautua viimeiseen mieheen. Miehet juoksivat pois rivistä kuka mihinkin, ja hakivat suojaan kylän taloista väistellen samalla vauhkootuneita hevosia.

”Riviin! Heti joka mies!” huusi jääkärikapteeni Kuisma kaikella voimallaan ja auktoriteetillaan. Se ei alkuun riittänyt.

”Riviin! Heti joka mies! Oletteko akkaja?” Sanojensa vakuudeksi hän tempasi vyöltään kookkaan Ukko-Mausser-pistoolinsa ja kohotti sen ilmaan. Miehet järjestyivät lopulta varovaisesti takaisin riviin luotien viuhussa ympärillä. Silloin Kuisma komensi miehet maahan ja pohti hetken tilannetta upseeriensa kanssa.

Oli vielä pimeää ja vihollisen osu-
matarkkuus oli kehoa. Se oli Suomen vapaaehtoisten armeijan onni.

”Lyhyt kuin Napoleon, mutta hennempi, vihreä jääkärivormu yllä, pienet pyöreähköt karjalaiset kasvot, hiljainen, ystävällinen hymy.” Näin kuvaili Harry Brotherus vaikutelmiaan Toivo Kuismasta, jääkäripataljoonan kenties aidoimmasta heimosoturityypistä.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Retkikunnan johtoa Vuokkiniemellä ennen taistelua 30. syyskuuta 1918. Kuisma toinen oikealta. Hänen vasemmalla puolellaan ”Hallan Väinö” alias jääkärivänrikki Väinö Heikkinen.

Takaisin Suomeen. Jääkäri vänrikki Akseli Isopuro oikealla kontillaan. Hän oli pidetty johtaja, jonka sanotaan tyyneydellään loitsineen joukkoonsa luottamusta ja voiman tunnetta. Seuraavana vuonna hän taisteli Viron vapaussodassa Pohjan Pojissa.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Pian kuului päällikön käsky: ”Ensi ryhmä harjulle ketjuun, mars mars!”

Pian saivat muutkin ryhmät käskyn siirtyä aseisiin, eikä käskyjä tarvinnut toistaa. ”Pojat saavat siivet alleen”, muisteli Kivinen. Kuulia viinkui ilmassa ja tupsahteli maahan joka askeleella. Arkaluontoisinkin rivimies ymmärsi, että piskuinen vapaajoukko taisteli nyt elämästä ja kuolemasta. Tiedossa oli, mitä vihollinen teki antautuneille, muisteli tilannetta sotamies Elias Siippainen.

Päällystö tarkasti harjulle asettuneen ketjun ja asetti varmistuksia kylän eri puolille. Satakunta miestä aloitti tulituksen. Nyt Kuismalla oli aikaa tehdä tilannearvio. Veneissä olisi ollut konekivääreitä ja ampumatarvikkeita, mutta niitä ei kannattanut noutaa. Kolme veneille yrittänyttä oli kaatunut heti kättelyssä. Puolustajilla oli sillä hetkellä käytössään vain kaksi

konekivääriä ja 14 vyötä patruunoita. Niillä ei kauaa taisteltaisi.

Ei perhana, nyt minä lasken!

Vihollinen oli 300–400 metrin päässä ja sen miesylivoima vahvistui myöhemmin kaksinkertaiseksi. Suomalaisia seuranneet karjalaiset suojeleuskuntalaiset olivat hakeneet asemansa kylän hautausmaalta. He eivät kuitenkaan uskaltaneet tai halunneet ottaa kunnan ampumapaikkoja, ja näin ollen enimmäkseen laukaukset suuntautuivat taivasiin.

Jonkin aikaa osapuolet vain tyytyivät tulittamaan toisiaan ja odottivat päivän valkenemista. Parin tunnin kuluttua oli enemmän kuin puolet konekiväärien nauhoista ammuttu tyhjiksi. ”Mitähän sitten lauletaan, kun konekivääreiltä loppuu ruoka?” pohtii Lauri Kivinen kumppaneineen – vaan ei pohtinut pitkään, sillä kauempaa, Tollojoen suunnalta, alkoi kuulua ääniä.

Vajaan kilometrin päässä suomalaisista näkyi ryhmittyvän miehiä ruoturintamaan. Suomalaiset keskeyttivät ampumisen, koska ei voitu tietää, oliko kyseessä vihollinen vai kenties jääkäri vänrikki Akseli Isopuron johtama retkikunnan toinen komppania, joka oli ollut varmistamassa Tollojoen suunnalla.

Rintama aloitti lähestymisensä, aurinko paistoi jo syysaamun säteitään ja pian suomalaiset puolustajat erottivat venäjän-, karjalan- ja suomenkielisiä kirosojia sekä komentoja kuten ”Pervyi kompanii, mars!” (Ensimmäinen komppania, eteenpäin!) Silloin Hallan Ukon poika, jääkäri vänrikki Väinö Heikkinen istahti konekiväärin taakse ja päätti: ”Ei perhana, nyt minä lasken!”

Heikkinen laskettikin kokonaisen vyöllisen kohti vihollista ja muut yhtyivät tulitukseen: rivistä lakosi miehiä kuin heinää ja loput juoksivat pakoon. Nyt veneistä saatiin haetuksi

Vuokkiniemellä kuolettavasti haavoittunut jääkäriluutnantti Jussi Sairio (s. 1897) oli kotoisin Helsingin maalaiskunnasta Malmilta. Paavo Talvelan mukaan Sairio oli luonteeltaan ”iloinen ja välitön, suuri kujeilija mutta toimissaan velvollisuudentuntoinen ja sodassa urhoollinen”.

lisää konekivääreitä ja kranaatinheitimiä. Konekiväärien ankara retuutus salojen halki oli osoittautunut vaivan arvoiseksi. Kaikki voimat pantiin peliin, oli aika maksaa kalavelkoja.

Lopullisesti tilanteen ratkaisi suomalaisten eduksi jääkäri vänrikki Isopuron reiluun 50 mieheen kutistunut komppania, joka oli värjötellyt yön kylmässä metsässä siilipuolustukseensa. Se hyökkäsi vihollisten selustaan lännestä, kun nämä yrittivät edetä Vuokkiniemen kylään. Sotamies Bobi Sivénin – myöhemmän Akateemisen Karjala-Seuran marttyyrin – sanoin ”helvetillistä käsikähmää” kesti vain lyhyen aikaa. Sekavassa tilanteessa karjalaisilla meni pupu pöksyyn.

Myös vihollisryhmä kylän pohjoispuolella yhtyi pakenijoihin. Kävi ilmi, että kyseessä oli ollut vain pieni konekivääriosasto. Taistelu oli ohi ennen puoltapäivää, mutta tunnel-

Kuisma upotti Sairion ruumiin Aijonlahdella erämaajärven syvyyksiin. Ilmari Töyryn kuvassa 1. lokakuuta 1918 Kuisma pitää muistopuhetta aseveljelleen.

mat olivat sekavat myös suomalaisten keskuudessa.

Isopuron komppaniassa taistellut sotamies Eino Himbergin kimppuun oli lähitaistelussa hyökännyt vihollinen pistin sojossa. Himberg ehti kuitenkin ampua tämän heittolaukauksella. Sopivan tilaisuuden tullen hän oli uteliaisuuttaan tarkistanut karjalaisen repun: mitä musikalla mahtoi olla matkassa? ”Siellä oli vain limpunpuolikas ja likaiset alushousut”, muisteli Himberg.

Sotilaan onnea

Vuokkiniemen taistelussa vihollisia kaatui useita kymmeniä, tarkkaa lukua ei tiedetä. Seitsemän kuolleeksi tekeytynyttä karjalaista otettiin vangiksi ja kuljetettiin Suomen puolelle. Heiltä saatiin kiinnostavia tietoja. Vangit kertoivat luutnantti Ivan Lipkinin johtaman Karjalan rykmentin hyökkäysosaston vahvuudeksi 350 miestä, joiden lisäksi pohjoisesta käsin olisi vielä pitänyt hyökätä luutnantti Dorofei Vasarajeffin johtama 200 miehen erillinen osasto, joka kuitenkin syystä tai toisesta myöhäs-

tyi taistelusta. Englantilaiset upseerit eivät olleet johtaneet tätä taistelua.

Suomalaisia kaatui Vuokkiniemen taistelun seurauksena kaikkiaan 20 miestä eli noin kymmenys retkikunnan kokonaisvahvuudesta. Muun muassa konekiväärikomppanian päällikkö, yltiöpäisen rohkeaksi mainittu jääkäri luutnantti Juho (Jussi) Sairio Helsingin maalaiskunnasta Malmilta haavoittui kuolettavasti. Kaksi konekivääriampujaa, Vöyryn koulun kersantit Toivo Raatikainen Hangosta sekä Johannes af Hällström Karjaalta, kaatuivat aseensa ääreen saman kuulun lävistäminä.

Varastot räjäytettiin ilmaan. Vainajia ei ehditty haudata eikä heitä pystytty ottamaan mukaan. Myöhemmin saatujen tietojen mukaan kyläläiset hautasivat suomalaiset samaan hautaan karjalaisten kaatuneiden kanssa.

Jääkärijohtajien tapaan Jussi Sairio oli Toivo Kuisman tavoin kulkenut Vuokkiniemen taistelun aikana pystypäin harjun päällä, liiemmin suojaa

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

hakematta. Yllään Sairiolla oli vihreät jääkärihousut ja harmaa sarkatakki, jonka kyynärpäät olivat konekiväärimiehen tapaan nahkapaikoilla vahvistetut. Johtajien tavoitteena oli esimerkiksi rohkaista miehiä. Sairioon osui, Kuismaan ei. Sairio ei kestänyt viiden tunnin venematkaa Vuokkiniemestä Aijonlahteen, vaan hiipui hiljaa verenvuotoon. Luoti oli osunut hänen kaulaansa.

Konekiväärimies K. A. Järventauksen mukaan hänen esimiehellään oli Vienan retkellä mukanaan makaaberi muisto Suomen vapaussodasta: Sairion jääkäritoveri Spero Tanner oli kaatunut Suodenniemen taistelussa 16. maaliskuuta 1918, ja Sairio kanto mukanaan hänen veristä kenttälakkiin – todellista verikauhua siis.

Kuisma järjesti Sairiolle henkilökohtaisesti soturihautauksen taistelupäivän illansuussa. Kuisma sitoi täysissä varusteissa olevan vainajan

veneeseen pohjaan. Lastattuaan veneen vielä kivillä ja koristeltuaan sen haivuilla Kuisma piti paikalla olleille miehilleen lyhyen puheen. Sen jälkeen hän nousi toiseen veneeseen ja soutaen hinasi toverinsa viimeiselle matkalleen.

Syysaurinko laski jo, kun Kuisma upotti Sairion veneen ripein kirveeniskuin keskelle Aijonlahtea ja jäi hiljaisena seuraamaan uskollisen ystävänsä ruumiin vajoamista syvyyksiin.

Tällä välin muu retkikunta oli aloit-

Kuisman retkikunta oli jääkärien johtama. Kuvassa sen jääkäripäällistö retken jälkeen marraskuussa 1918. Seisomassa vas. Väinö Hellsten, Onni Vuorisalo, Pekka Heikkilä ja Akseli Isopuro. Istumassa vas. K. A. Wegelius, Toivo Kuisma, Väinö Heikkinen ja Kosti Kauppinen. Edessä vas. Väinö Sanaksenaho ja Karl Dahlman. Kuvasta puuttuvat jääkärit Juho Ahlquist (Leppioksa), Juho Juntila ja Martti Ollikka. Sairion lisäksi Johannes Väisänen kaatui retkellä. Yhteensä jääkäreitä oli Vienassa 15.

tanut marssinsa kohti Suomea. Kuisma souti veneensä rantaan, pirstosen ja syöksyi karpän lailla karjumaan yksinäiselle sotamiehelle, Verner Lindqvistille, joka oli jäänyt paikalle ja seurannut hautajaisia sivusta.

”Mitä helvettiä täällä teette, kun retkikunta on marssinut matkaansa”, huusi Kuisma ja jatkoi kireästi: ”Mars-mars jälkeen!”

”Herra kapteeni, minut on määrätty viimeisenä miehenä poistumaan Aijonlahdesta, ja herra kapteeni on vielä täällä”, muisteli Lindqvist vastanneensa.

”No seuratkaa helvetissä sitten jällessäni”, tiuskaisi Kuisma jo hieman vähemmän tuohtuneena.

Taistellen takaisin

Kuisman retkikunta oli viimeisessä taistelussaan Vuokkiniemellä saavuttanut voiton, joka nostatti miehiä myöhemmin, vaikkei taistelun

kokonaisjohtaminen ollut pysynyt Kuisman käsissä – sellaista olisi kai ollut mahdotonta vaatiakaan. Kuisma, Isopuro ja muutkin upseerit olivat kuitenkin kyenneet tekemään harkittuja ja kestäviä ratkaisuja sekä, mikä tärkeintä, pitämään miehet komennossaan, kun tilanne perkelöityi.

Voitto oli ollut silti sotilaan onnea eli sattuman varassa: sattumalta retkikunnan pääjoukko oli sitonut vihollisen, sattumalta se oli suunnannut sen hyökkäysryhmyykseen murskaavan tulen, ja sattumalta Isopuron kompania oli juuri oikealla hetkellä kukaanntu hyökkääjän suojaamattomaan sivustaan.

Kuisman retkikunnan lopen uupunut, takaa-ajettu pääjoukko pääsi Suomen puolelle illalla 2. lokakuuta 1918. Arviolta 195 vapaaehtoista oli selviytynyt takaisin koti-Suomeen. Viimeinen rajalinjan ylittänyt mies oli jääkärikapteeni Toivo Kuisma. Johtaja

johtaa esimerkillään.

Elokuulta lokakuulle 1918 Suomen vapaaehtoisten armeijan miesten määrä liikkui 200 ja 250 välillä. Miehistöluetteloita tuhoutui arkiston hävittämisen yhteydessä Vuokkiniemellä, joten tarkkaa lukua on mahdoton saada.

Professori Jouko Vahtolan laskelmien mukaan noin 300:sta taistelutoimintaan osallistuneesta suomalaisesta heimosoturista kaatui ainakin 83, mitä on pidettävä huomattavan korkeana lukuna. Merkitseehän se sitä, että enemmän kuin joka neljäs Kuisman retkikunnan vapaaehtoisista heitti henkensä Vian veriteillä. Suomen uudemmassa sotahistoriassa tappiot ovat suhteellisesti suurimpiin kuuluvia.

TEKSTI: Jussi Niinistö

Osastojen yhteyshenkilöt

Osasto (vast.)	Nimi	Puhelinnumero	Sähköposti
Rekisteröidyt Osastot			
Etelä-Pohjanmaa	Juhani Passi	050 322 3469	etela-pohjanmaa@jp27.fi
Helsinki-Uusimaa	Pekka Sillanpää	040 749 0666	hki-uusimaa@jp27.fi
Kanta-Häme	Pertti Kiviniemi	0400 846 956	kanta-hame@jp27.fi
Keski-Suomi	Martti Porvali	040 937 9008	keski-suomi@jp27.fi
Kuopio	Seppo Räihä	040 591 4611	kuopio@jp27.fi
Lappi	Markku Aherto	0400 823 520	lappi@jp27.fi
Länsi-Pohja	Risto Esko	040 501 4131	lansi-pohja@jp27.fi
Pirkanmaa	Timo Tulosmaa	040 744 0565	pirkanmaa@jp27.fi
Pohjois-Pohjanmaa	Kari Ahokas	0500 684 534	pohjoipohjanmaa@jp27.fi
Satakunta	Hannu Kyrövaara	040 732 5360	satakunta@jp27.fi
Vaasa	Latvala Raimo	050 358 0274	vaasa@jp27.fi
Varsinais-Suomi	Kyösti Vuontela	0500 910 402	varsinais-suomi@jp27.fi
Alueet			
Etelä-Karjala	Jorma K.O. Ignatius	040 503 6499	etela-karjala@jp27.fi
Kymenlaakso	Paavo Mikkonen	044 550 9375	kymenlaakso@jp27.fi

Kalterijääkäri runoilee

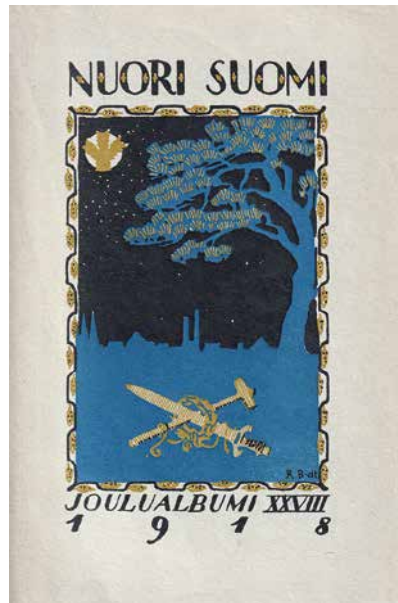
Aarne Sihvon runoja
Špalernajasta

Parolen numerossa 4/2022 julkaistussa artikkelissani kerroin Aarne Sihvon muistikirjojen värikkäistä vaiheista. Ken ei muista, voi lukea tuon artikkelin JP27:n Perinneyhdistyksen sivuilta Parolen digiversiona. Nyt kerron noiden muistikirjojen runoista. - Ja niitähän riittää. Tosin niistä vain muutama mahtuu tähän juttuun. - Kun kerran on tehtävä karsintaa, niin tyydytään tähän; ja ehkäpä toiste lisää?

Jalkaväenkenraali Aarne Sihvo oli paitsi jääkäri myös kalterijääkäri ja innokas runojen kirjoittaja. Hän oli tutkintavankeudessa Špalernajan vankilassa Pietarissa 1916 - 1917. Kertomansa mukaan hänellä ehti olla Špalernajassa kaikkiaan kolme muistivihkoa, joista ensimmäinen oli pieni sinikantinen, joka todennäköisesti paloi vankilan vapautuksen yhteydessä riehuneessa tulipalossa. Sihvo luuli toisenkin, vähän tuhdimman vihkon, palaneen samassa roviossa, kunnes maaliskuun vallankumouksen 1917 aikana Pietarissa opiskellut taiteilija A. Tuhkanen (myöhemmin Aukusti Tuhka) kirjoitti tammikuussa 1919 Sihvolle pelastaneensa tuon vihkon Špalernajan palosta. Kolmas vihko oli kovakantinen ja kaikkein järein rakenteeltaan ja sen Sihvo toi itse mukanaan Suomeen vapauduttuaan tai, - jos halutaan täsmällisemmin kuvailla silloista tilannetta, - jouduttuaan jälleen pakenemaan. Vallankumoukselliset olivat tehneet heidän itsensä kannalta ilmeisen virhearvion avatessaan kalterit myös suomalaisille ”maanpetosvangeille”. Niinpä Venäjän valtakoneiston piti korjata virheensä ja ryhtyä ”karkulaisten” jahtaamiseen.

Sihvo kertoo *Sulo-Veikko Pekkolan* toimittamaan kirjaan *Kalterijääkärit* (II osa, Porvoo 1931) kirjoittamassaan artikkelissa *Muistikirjan lehtiä Špalernajasta*, että hän sai syksyllä 1918 *Nuori Suomi* -julkaisun toimittajalta kehotuksen jättää kirjallista avustusta suorasanaiseksi tai runomuotoiseksi, niin kehotusta noudattaen hän lähetti muutamia runoja, jotka hänen muistaakseen kuvailivat joulua ja sen viettoa vankilassa.

Hänen mukaansa nuo runot olivat pääosin sellaisia, jotka olivat olleet siinä ”kadonneessa” toisessa vihkossa. Hän joutui nyt kirjoittamaan nuo runot muistinsa mukaan. Taiteilija A. Tuhkanen (Aukusti Tuhka) puolestaan tunnisti tuon Špalernajan palosta pelastamansa nimettömän

Nuori Suomi Joulualbumi vuodelta 1918. Kuva: Aarne Krogerus.

vihkon omistajan sattumoisin *Nuori Suomi* -julkaisussa olleiden runojen perusteella Sihvoksi. - Aikamoinen ”onnenkantamoinen”!

Mutta, mikä sitten oli tämä aikaan suuren suosion saanut ja silloin laajalti levinnyt *Nuori Suomi* -niminen julkaisu? - Siitä muutama sana. - Se oli nuorsuomalaisen aatemaailman kirjallistaiteellinen joulujulkaisu, joka alkoi ilmestyä 1891. Alkuaan se oli Päivälehdessä, eli Helsingin Sanomien edeltäjän, toimituksen perustama joulualbumi. Päivälehdessä lakauttamisen jälkeen 1903, joulualbumi jatkoi ilmestymistään *Santeri Ivalon* toimittamana 1904–1923, siirtyi Suomen Kirjailijaliitolle vuonna 1924 ja lopuksi *Eljas Erkolle* vuonna 1930. Albumi ilmestyi vuoteen 1940 saakka kerran vuodessa. (Lähde: Doria, Suomen kansalliskirjaston ylläpitämä digitaalisen aineiston julkaisuarkisto.)

Kolmen jääkäriin synkkä syystaival Jyväskylästä Špalernajaan

Kalterijääkärit -kirjan artikkelissaan Sihvo kirjoittaa, että ”tuota toista vihkosta selaillessani osui eteeni runopahanen ”*Aukeni linnan ovi*”. Niille, jotka ovat tehneet tuon saman matkan Suomen rautatieasemalta Nevan yli Špalernajaan, runo on varmasti herättävä samoja muistoja, samoja tunnelmia kuin tämän kirjoittajallekin. Se kuuluu:

*Pääkaupungin öisessä pimeydessä –
Kaduilla sohjetta. Sataa...
Janitsaarien joukon keskessä
käy kolme kulkijata.*

*Janitsaareilla peitset on paljaina.
Käsirautoja kulkijat kantaa.
Ja he astuvat verkkaan, hiljaisna
Pitkin vuolaan virran rantaa.*

*Ja he astuvat verkkaan, ääneti, -
Vaan tuskan tulta on povi.
Janitsaarit kun kolmesti kolkutti,
Niin aukeni linnan ovi...*

Ja sitten se alkoi, tuo sielua raateleva epätietoisuus: onko huomina päivä viimeiseni? Löytyykö ehkä sittenkin paluutie – ehkä Siperian kautta? – Näin siis Sihvo.

Runo kuvaa kolmen Jyväskylässä vangitun jääkäriin – *Heiskasen, Relanderin ja Sihvon* – karua lopputaivalta Sisä-Suomesta suurvallan pääkaupungin vankilaan.

Kuolemaantuomitun mielialoja

Nuori Suomi -julkaisun ”kirjallisen avustuksen” otsikoksi Sihvo on muotoillut *Kuolemaantuomitun mielialoja*. Kyse on viidestä eri runosta, jotka Sihvo on muistikirjamerkintöjensä mukaan kirjoittanut tammi-helmikuussa 1917. Säveltäjä *Lauri Ikonen* sävelsi sittemmin tuon runojen sarjan.

Kalterijääkärien 20-vuotisjuhlan 12.3.1937 kunniaksi Yleisradio omisti päivän ohjelmistonsa kalterijääkäreille. Helsingin Sanomien julkaiseman radio-ohjelman mukaan illan musiikkiohjelmistossa oli: ”*Lauri Ikonen: Kuolemaantuomitun mielialoja, laulusarja barytonille ja orkesterille Aarne Sihvon sanoihin (Yrjö Ikonen)*” - (Lähde: Aikakone HS. 12.3.1937). - Tuo alkuperäinen esitys ei ole säilynyt, mutta Yleisradion arkistossa on sama esitys äänitettynä vuonna 1958. Radio-orkesterin johtajana oli tuolloin *Nils-Eric Fougstedt* ja esittäjänä alkuperäinen esittäjä *Yrjö Ikonen* (basso). Tuo esitys on tekijänoikeuksien suojattu, mutta allekirjoittanut sai sen lunastettua yksityiskäyttöön Ylen arkistosta oikeudenomistajana. – Ja olen sitä sittemmin hartaana kuunnellut.

Tässä mainituista viidestä runosta ensimmäinen:

*Vankina – kahleissa kädet sekä jalat
Ja ristikko ikkunan eessä.
Ristikon takana riekale taivasta.
Vaan pilvet on päivän eessä.*

*Paksut on pilvet syksyisen taivaan
Ja herevästi antaa ne vettä.
Syvälle lankesin syntiin ja vaivaan
Siit’ en päästä voi ihmeheittä.*

*Jospa voisinkin Herraa rukoilla!
Minut synteini tähden säästä!
Ja kurjaa lastasi kuunnellen
Minut kuoleman pauloista päästä!*

*En kuitenkaan ihmettä tohtisi
Minä vaatia valtiaalta:
Hän, että mun turvaan johtaisi,
Pois auttaisi tältä maalta.*

Jos tuo ensimmäinen runo tuo esiin synkkyyttä ja masennusta, niin viimeisessä eli viidennessä runossa hohkaa jo kepeyttä, toiveikkuutta ja tulevaisuuden uskoa. – Näin nämä runot hyvin heijastavat kuolemaantuomitun mielialojen vaihteluja:

*Taas tuulee tuimasti, kiilluu tähdet
Ja ulvoo ikkunan pieli.
Kuulen mä kutsuja kuutamo-illan
Ja muutosta kaipaa mieli.*

*Minä tahtoisin vihurina viillättää
Nyt jäisiä iljanteita.
Kera tuiskujen kilpaa kiidättää
Nyt Äyräpään harjanteita.*

*Minä tahtoisin sivakkani siivittää,
Alas painua metsän rintaa.
Ja nauttia vauhdista vinhasta
Hipoen hangen pintaa.*

*Taas sykkii syömmeni, paisuu rinta
Ja silmissä kiehuu vedet.
Auki on taival, siintävä hanki,
Mene jos minne menet.*

No, eivät kuolemaantuomiota odottavan vanginkaan runot olisi mitään il-

man rakkauden kaipuuta ja rakkaimman muistelua. – Tuohon totuuteen ei Sihvonkaan runot Špalernajasta tee poikkeusta.

”Jääkäriin morsian”

Jääkäri Aarne Sihvo oli ensimmäisellä komennuksellaan Suomessa tavannut syystalvella 1915 viipurilaisen osakunnan pikkujoulussa, Pamausjuhlassa keväisen ylioppilaan *Elli Ikonen*. He menivät kihloihin ja lupautuivat näin toisilleen pikavauhtia jo jouluaattona 1915 – rakkautta siis jo ensi silmäyksellä! – Sihvo joutui kuitenkin lähtemään takaisin Saksaan jo tapainpäivänä.

Salakihloissa ollut nuori ”jääkäriin morsian” joutui odottamaan kaksi loputtoman pitkää vuotta lähes täysin ”uutispiennossa”, ennenkuin tapa-

Helsingin kaupunginorkesterin viulisti Elli Ikonen vuonna 1917 viululaukku kädessään. Valokuvan takana on omistuskirjoitus: *Aarteellen!* 16.11.1917. – Tuo 16.11. on muuten Aarnen nimipäivä! Kuva: Aarne Krogeruksen kokoelma.

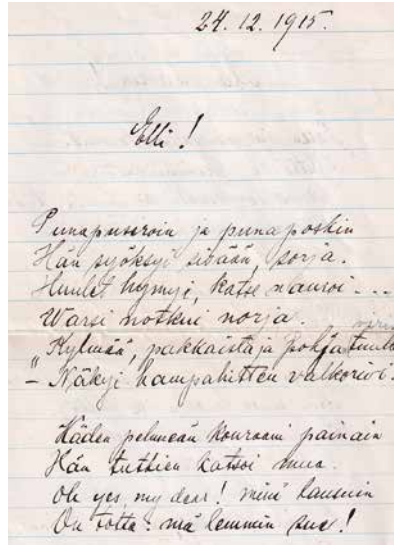
Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

si sulhasensa jälleen marraskuussa 1917. Tuolloin he ostivat kihlat ja menivät ”julkikihloihin”, vaikka yhtä ”salainen” tuo kihlautuminen oli kuin kuluneen parin vuoden aikainenkin, koska Sihvo joutui edelleen piilottelemaan ja käyttämään salapukua. Kuten *Elli Sihvo* (o.s. *Ikonen*) *Eeva-lehden* haastattelussa muistelee: ”Tavallisissa oloissa ei juuri nuori nainen olisi juljennut esiintyä niin omituisen näköisen sulhasmiehen rinnalla. Ajatelkaa vaan, minunhan oli sentään pakko pukeutua säällisesti, mutta minkä näköinen hän olikaan: parroittunut, tummat silmälasit, karvareuhkana kasvoja varjostaen, tupakka toisessa suupielessä roikkuen ja milloin minkinlaiset pukimet verhonaan. Kohtauspaikkamme olivatkin siitä syystä aina jotkut syrjäisimmät kahvilat tai ruokalajat, joissa tällainen urho ei pahasti erottautunut paikan kantavieraista. – Mutta yksi oli hyvä: tapasin sulhaseni usein ja tiesin hänen toimistaan ja matkoistaan.” (Lähde: *Eeva-lehti* nro 2/1938.)

Kerrottakoon lukijoille selvennyksenä, että *Ellin Ikonen* oli noina vuosina Helsingin kaupunginorkesterin viulisti. Onhan se kieltämättä ollut näky, kun naisviulisti tapailee ”hamparia” laitakaupungin kuppiloissa. – Avioon nuoripari meni Viipurissa 20.5.1918 heti vapaussodan päätyttyä. Aarne Sihvo on tuohon toiseen muistikirjaansa kirjoittanut seuraavan rakkausrunon tammikuussa 1917:

*Punapuseroin ja punaposkin
Hän syöksyi sisään, sorja.
Säihkyi silmät, huulet hymyi
Varsi notkui norja.
”Kylmää – pakkaista ja Pohjan-viri!”
Näkyi hampahitten valkorivi.
Punapuseroin ja punaposkin
Hän painui povelleni.
Myrskyt murheen mielihyvän
Täytti sydämeni...
”Rakkaani, tuon sulle murheen
postin!”
Wärähti huuli, kalpeni poski.*

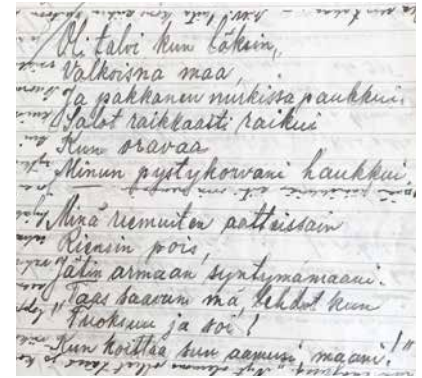
Aarne Sihvon kihlautumispäivänä 24.12.1915 Ellille kirjoittaman kirjeen etusivu. Lähde: *Ellin Ikonen*, kirjekoelma. Aarne Krogeruksen kokoelma.

Sihvo on tuon runon riimitellyt mitä ilmeisimmin vihkoonsa *Elliansä* kappissa muistella. Osittain samansäلتöisen runon hän on kirjoittanut *Ellillensä* kihlauspäivänä 24.12.1915 otsikolla: *Ellii!*. Ohessa kuva tuosta kirjeestä, joka löytyy *Ellin Ikonen* (o.s. *Ikonen*) kirjeaineistosta.

Jääkäriin lähtö talvipakkasilla ja paluu suvena, kun syntymämaan aamu koittaa

Aarne Sihvo kuvaa jääkäriksi lähtemistään tunteikkaasti seuraavassa, lyhyessä ja ytimekkäässä runossaan. Hän ei siinä puhu mitään sotilaskoulutukseen viittaavaakaan, vaan muotoilee asian, kuinka aatteen palo sai hänet talvipakkasilla rientämään pois, mutta saa hänet palaamaan, kun koittaa synnyinmaan suvi ja aamu.

Mitään jääkäriksi lähtemistään taikka sotilaskoulutukseen viittaavaakaan muistikirjoihin ei voinut kirjoittaa, koska viranomaiset valvoivat muistikirjoja, ja niiden tekstejä saatettiin käyttää tutkinnassa todistusaineistoina.

Aarne Sihvon runo, joka kertoo aatteen palosta lähteä syntymämaasta ja palata kun koittaa oman maan suvi ja aamu. Lähde: Aarne Sihvon muistikirja. Aarne Sihvon kotiarkisto. Aarne Krogeruksen kokoelma. Valokuva Aarne Krogerus

*Oli talvi kun läksin,
Valkoisna maa,
Ja pakkanen nurkissa paukkui,
Salot raikkaasti raikui,
Kun oravaa,
Minun pystykorvani haukkui.
Minä riemuitten aatteissain
Riensin pois,
Jätin armaan syntymämaani.
Taas saavun mä, lehdet kun
”Tuoksuu ja soi!
Kun koittaa sun aamus, maani!”*

Toisen vihkonsa viimeiselle sivulle Aarne Sihvo on kirjoittanut:

”Tähän loppuu tämä vihko; – uus’ on ostettunna. – Monen hetken turhat huolet on tähän unhoittunna.

Monen hetken huolet, kaihot, kätkee sentään kuoret.

Lemmen laulut nuoret, vanhat – vanhin valitukset; kaikki tuo se aikansa elvyttämään mieltä.”

Lopuksi Sihvo toteaa: ”Ja niinpä se tosiaan tekeekin”.

Näihin sanoihin onkin hyvä päätää tämä ”luritus” ja katsoa tuleeko jatkoa.

TEKSTI: Aarne Krogerus

Jääkäriväapeli Venhon haudalle kivi Ahvenanmaalla

Tammikuun alkupuolella 2014 Kim Söderströmin avulla selvisi Jomalassa sijaitseva jääkäriväapeli Frans Venhon hautapaikka. Haudalla ei ollut muistomerkkiä. Vuonna 2015 ilmestyneeseen jääkärihautakirjaamme otettiin kuva tilapäisestä puurististä Venhon nimellä ja jääkärihautamerkillä. Kuvassa oleva puuristi ei kuitenkaan ollut oikealla paikalla.

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Varsinais-Suomen Osaston päätöksellä päätettiin pystyttää paikalle hautakivi. Koronan vuoksi suunnitelma siirtyi ja vasta viime vuonna tilasin hautakiven Somerolla sijaitsevasta Kivipalvelu Rantanen Oy:ltä. Ahvenanmaan matka toteutui viime elokuun loppupuolella. Sitä ennen oli hyvissä ajoin hankittu hautaristien kiinnitysluvat Rothbergin, Janssonin ja Lindqvistin hautakiviin.

Lähdin Seppo Lerkin kanssa Ahvenanmaalle 21.8. Auton peräkärryssä

oli hautakiven ja pohjakiven lisäksi tarvittavat työvälineet. Maarianhaminasta ajoimme suoraan Jomalan hautausmaalle. Siellä meitä odotti puutarhamestari Maria Wallén-Holmström. Hän tuli näyttämään Rothbergin hautapaikan ja oli valmis tarjoamaan muutakin apua. Kivien laitto sujui hyvin ennalta tehtyjen suunnitelmien mukaan.

Siirryimme Maarianhaminan hautausmaalle. Gunnar Lindqvistin haudan olemassaolo oli selvinnyt vasta viime vuonna, siksi hautatiedot kirjassamme ovat väärät ja myös kuva puuttuu. Utterta kävelymme tuotti kuitenkin tulosta ja hauta lopulta löytyi.

Aamulla jatkoimme matkaa ensin Eckerön hautausmaalle, jossa on Uno Johnsonin hautakivi. Yllätykseksi hautakivi oli puhdistettu paksusta sammaleesta ja käännetty toisin päin. Hautaan vuonna 2018 haudattu mies

Jääkärikivimatkan tykötarpeet hautakivi, aluskivi, työkalut ja nokkakärryt. Hankkeen toteuttajat Seppo Lerkki ja Ilkka Uotila ovat taustalla.

oli todennäköisesti hänen poikansa. Menimme sitten Eckerö-Hammarlandin seurakunnan kirkkoherranvirastoon hankkimaan lupaa ristin kiinnittämiseen Johnsonin hautakiveen. Paikalla ollut pastori oli hyvin myötämielinen ja lupasi hankkia kiinnitysluvan, samalla hän lupasi seurakunnan hoitavan merkin kiinnityksen. Hammarlandin hautausmaalla oli Uno Janssonin korkea hautakivi, jossa oli runsaasti tilaa hautamerkille.

Mukanamme oli *Jääkärihaudat ja muistomerkit Varsinais-Suomessa, Raumalla ja Ahvenanmaalla* kirjoja. Annoimme joka seurakuntaan kirjan. Seurakuntien edustajat olivat tyytyväisiä, kun Ahvenanmaakin oli mukana.

Hammarlandin kirkkoherranviraston jälkeen kävimme vielä Vapaussodan aikaisen Godbyn taistelun muistomerkillä ja Finströmin kirkon hautausmaalla olevilla jääkärihaudoilla.

Hanke kustansi 1900 euroa, vaikka kaikki työt on tehty talkoilla.

Jääkäriväapeli Venho on saanut hautakivensä. Taustalla Jomalan kirkko sekä Seppo Lerkki ja Ilkka Uotila.

TEKSTI: Ilkka Uotila

Sipoon Nikkilässä jyrähti Uudenmaan maanpuolustuspäivänä

Uudenmaan 40. maanpuolustuspäivä järjestettiin Sipoossa 5.10.2024 ja mukana oli paljon näytteilleasettajia, paraatikatselmus, ohimarssi ja paljon muuta kiinnostavaa. Ja erityisesti myös Helsinki-Uusimaa Osasto ry.

Tapahtumassa näytteilleasettajia on noin 65 maanpuolustuksen, turvallisuuden ja perinteiden vaalijoiden

organisaatiota. Lisäksi tapahtumaa tukivat Puolustusvoimien Kaartin jääkäriyrykmentti, Panssariprikaati ja Rannikkoprikaati.

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Helsinki-Uusimaa Osasto oli yksi näytteilleasettajista. Halusimme kertoa Jääkäreiden perinnöstä ja toiminnastamme. Ständillä olivat houkuttelemassa toimintaan mukaan eli värväämässä: Risto Hiekka poikiensa kanssa, Teemu

Lahtinen, Erkki Viljakainen, Nano-koira ja Helena Miettinen.

Paraatiin osallistuivat poliisiajoneuvot, Suomen lippu ja vartio, maakuntakomppanian lippujoukkue, maanpuolustusjärjestöjen lippulinna, jossa Helsinki-Uusimaa Osaston lippua kantoi Pekka Sillanpää, sekä Puolustusvoimien Sisu GTP -ajoneuvo ja poliisin ratsukko. Musiikista vastasi Etelä-Suomen MPK soittokunta.

Sipoon maanpuolustuspäivän järjestelytoimikunnan jäsenenä sekä paraativastaavana toimi Osastomme hallituksen jäsen Ossi Ikonen.

Oli ilo huomata, että Jääkäripataljoona 27 sekä jääkärien historia ja perinne kiinnostivat useaa vierailijaa. Tosin myös aika moni ei ollut meistä kuulutkaan, ja osa sekoitti toiminnan omaan varusmiespalvelukseen tai muuhun vastaavaan. Tähän vastattiin antamalla kaikille tuhtia tietoa toiminnastamme ja jakamalla Parole-lehteä.

Suut olivat virneessä koko porukalla ja miksipä ei: Aurinko paistoi, paikalla oli monta samanhenkistä vanhaa ja uutta ystävää sekä paljon hienoa ja massiivista kalustoa. Samalla meillä oli mahdollisuus verkottua muiden toimijoiden kanssa, ideoida myös yhteisiä tapahtumia ja oppia lisää.

TEKSTI: **Helena Miettinen**

Paraatin jälkeen jääkärien hengessä suomalaiset ja saksalaiset marssijat ja seuraajat. Pekka Sillanpää, Pierre Lindholm, Mika Helin ja Gero Grundmann. Kaikki Helsinki-Uusimaa Osaston jäseniä.

Helsinki-Uusimaa Osasto ensimmäistä kertaa maanpuolustuspäivässä. Pöydällä jääkäripatsas ja -standaarit sekä jakotavaraa. Oikealta Teemu Lahtinen, Erkki Viljakainen, Helena Miettinen ja Annele Bystroff sekä takana Risto Hiekan pojat. Kuva Pekka Sillanpää

Paraisten viisi jääkäriä saivat yhteisen muistokiven

Paraisten kirkolla paljastettiin elokuussa viiden kirkkomahan haudatun jääkäriin yhteinen muistomerkki. Jääkärikapteeni Emil Johansson, jääkärikapteeni Gunnar Stenmark, jääkäriluutnantti Antti Pihlava, jääkäriväpeli Gustav Laaksonen ja jääkärialiupseeri Juho Takkunen on haudattu perhehautoihin.

Muistokivihankkeen takana on Paraisten reserviupseerit. Reserviupseereiden perinneupseeri, sotakamreeri Jorma

Ake toteaa, että jääkärien haudat unohtuisivat siinä vaiheessa, jos perhehautoista ei enää pidetä huolta.

Muistokivessä on viiden jääkäriin nimet ja kartta, josta selviää hautojen sijainti kirkkomaalla.

Viimeinen Paraisten jääkäri kuoli 1970-luvun puolessa välissä, eikä Paraisilla taida enää asua montaakaan jääkäriä perillistä.

Muistokivessä on viiden jääkäriin nimet ja heidän hautausmaahan sijainti. Tosin joku ehti Åbo Underrättelser -lehdessä moittia, että nimet ovat väärässä järjestyksessä. Kuva: Ilkka Uotila

Muistokivi on paljastettu. Sen takana seisoo hankkeen primus motor, sota-kamreeri Jorma Ake. Tuomas Salo laivaston soittokunnasta puhaltaa fanfaarin.

Neljäs Kettu-sarkan kirje menee hieman överiksi

Operaatio Tulikettu

Helena Immonen

512 sivua, Docendo 2024

Kirjassa on runsaasti enemmän sivuja, kuin kolmessa edellisessä ketussa (Punainen kettu, Aavikkokettu, Napakettu) mikä on tehnyt kirjasta hieman hidastempoisen. Tarinassa Venäjä hyökkää Suomeen, mutta tämä todella kiinnostava skenaario jää pahasti sivuun, kun keskitytään agenttitarinaan sekä erikoisoperaatioon, toki Venäjän alueella.

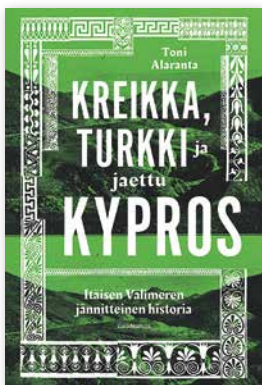
Tulikettu on sijoitettu tähän päivään ja Ukrainan sodan riehuesssa Venäjä lähettää taktisen ydinohjuksen ukrainalaiseen varuskuntaan. Putin kuolee ja hänen Suomessa piileskellyt seuraajansa tapetaan suorassa televisiolähetyksessä. Tarina tulee vain hurjemmaksi, sillä Suomen tiedustelupäällikkö saa tiedon lennosta, jolla

uusi haukkamainen presidentti on tulossa Kuolaan. Kun vielä käy imi, että Ukraina on ammuttu ohjus on hänen ideansa, ja että hän laatimassaan ydinohjusten maaliluettelossa, Helsinki on numero yksi, tiedustelupäällikkö huijaa komentoketjua ja määrää presidentin koneen pudotettavaksi ja niin tapahtuu.

Aikaisemmissakin kettu-kirjoissa on ollut huimia tapahtumia, mutta tämä menee niiden ohi, mikä ei ole välttämättä hyväksi tarinalle. Kirjailija sanoo tämän olleen kettu-sarjan viimeinen. Ehkä niin on hyvä, sillä Tulikettu ei todellakaan ole sarjan parhaita.

Jukka Knuuti

Kypros strategisesti tärkeä alue

Kreikka, Turkki ja jaettu Kypros

Toni Alaranta

293 sivua, Gaudeamus 2024

Itäisen Välimeren alue oli Ottomaanien valtakuntaa aina Mustafa Kemal Atatürkin luoman uuden Turkin syntymiseen asti. Turkki on aina halunnut olla osa Eurooppaa, mutta omilla

ehtoillaan. Viimeaikojen kehitys kohti islamilaista valtiota ja hyvät suhteet Venäjään eivät ole helpottaneet tilannetta. Turkilla on kuitenkin merkittävä asema EU:n vastaisella rajalla pakolaistulvan tulon estämiseksi EU:n alueelle.

Kreikka itsenäistyi Ottomaanien valtakunnasta verisen vapaussodan seurauksena virallisesti vuonna 1830. Toisen maailmansodan jälkeen maassa käytiin sisällissota, joka päättyi kommunistien tappioon. Kreikan kuningasvalta syrjäytettiin sotilasjuntan noustua valtaan. Sisäisten ongelmien lisäksi välit Turkin kanssa ovat olleet koko uuden Kreikan olemassaolon ajan vaihtelevat. Muuttoliikettä ja aluevaatimuksia on tapahtunut puolin ja toisin.

Maiden vanha kiistakohde on ollut Kypros. Saari oli Iso-Britannian hallinnassa aina 1960-luvulle asti. Saaren kreikkalaisvähemmistön mielestä saari

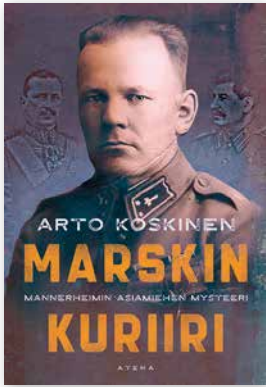
olisi pitänyt liittää osaksi Kreikkaa. Turkkilaiset olisivat tuolloin halunneet jatkaa Iso-Britannian alaisuudessa. Kompromissina perustettiin Kyproksen tasavalta, joka ajautui sisällissotaan. YK on yrittänyt selvittää tilannetta tuosta asti. Turkki miehitti Kyproksen pohjoisosan vuonna 1974 ja perusti alueelle Pohjois-Kyproksen turkkilaisen tasavallan, valtion, jonka vain Turkki on tunnustanut.

Tämän päivän tilannetta vielä mutkistavat maiden tärkeä strateginen asema nykyisessä suurvaltapolitiikassa, Kreikan ja Kyproksen EU-jäsenyys, Kreikan ja Turkin NATO-jäsenyys sekä Turkin ja Kyproksen tähänastiset hyvät välit Venäjän kanssa.

Toni Alarannan tietokirja taustoittaa perusteellisesti itäisen Välimeren alueen historiaa eli sitä, miten tämän päivän tilanteeseen on tultu.

Pasi Pulju

Mannerheimin ja Stalinin yhteydenpito: totta tai sepite – silti lukemisen arvoista

Marskin kuriiri Mannerheimin asiamiehen mysteeri

Arto Koskinen

266 sivua, Atena 2024

Uskotteko? Metsätyömies, armeijan palveluksessa ollut Vilho Tahvanainen julkaisi vuonna 1971 kirjan ”Erikoistehtävä – Mannerheimin salaisena asiamiehenä 1932–1945”. Hän tapaa itseään C. G. E. Mannerheimia ja presidentti P.E. Svinhufvudia. Hän piti salaisia radioyhteyksiä ja toimi kirjekuriirina Kremliin.

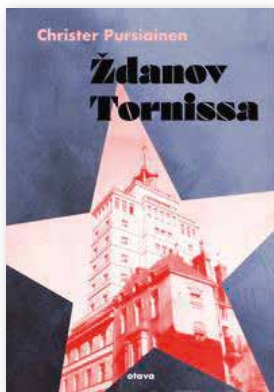
Osa uskoo, asiantuntijat ovat leimanneet sen taitavasti laadituksi fiktioksi. Yleisradiolle aiheesta podcastin laatinut Arto Koskinen tutkailee uutuudessaan Tahvanaisen kirjaa. Hän erittelee kuvailtuja radiolaitteita, päivämääriä, henkilöiden tapaamisia ja ko. hetkiin liitettäviä todistettavia faktoja. Koskinen havaitsee Tahvanaisen seikkailutarinan yksityiskohdiltaan ratkaisevissa kohdissa puutteelliseksi. Silti mieli tekee nyökätä ruotsalaisen

Kent Zetterbergin esittämään: ”..kuullemme tässä kirjassa Mannerheimin äänen kuin usvan läpi, ja se sanoo, että kaikki suurvallat huijasivat Suomea talvisodan eri vaiheissa”.

Kiehtovaksi peruskysymykseksi jää: jos Stalin ja Mannerheim olisivat olleet yhteyksissä? Selittäisikö se, ettei Muurmannin rataa katkaistu, Leningradin tuhoamiseen osallistuttu, avainhenkilöitämme ei teloitettu, maata miehitetty, vieläpä Mannerheimille synninpäästö? Teoksesta ei ole suosittu ottamaan uutta painosta, mutta Arto Koskinen tulee nyt esitelleeksi sen perinpohjaisesti sekä muut merkittävät Tahvanaisen jälkeensä jättämät käsikirjoitukset, joihin Suomessa suhtauduttiin kuin myrkkyyne.

Markku Jokipii

Suomen sodan jälkeinen kurissa pitäjä, Andrei Zdanov

Zdanov Tornissa

Christer Pursiainen

484 sivua, Otava 2024

”Zdanov Tornissa” on dokumenttiromaani eli kerronnallinen tietokirja. Se perustuu luotettaviksi koettuihin lähteisiin, mutta osa kirjan ”pehme-

ästä” tekstistä on tilanteisiin liitettyä värytystä. Pikkutarkan tosikon mielestä tässä on vaaransa, mutta metodi laadukkaasti toteutettuna auttaa maallikkoa lukemaan asiatekstiä helpommin kuin kuiva tutkimus.

Kirja valvontakomission puheenjohtajasta, kenraalieversti Andrei Zdanovista on kuva sotien jälkeisestä Suomesta ja Stalinin ajan komentajärjestelmästä. Vankeudesta vapautetut suomalaiskommunistit yrittivät kääntää Suomea kohti kommunismia, mutta Zdanovin tehtävänä olikin pitää Stalinin määräysten mukaan Suomi toipuvana ja tehokkaana sotakorvausten suorittajana. Hänen huoliaan olivat saksalaisten häätö Lapista, sotasyyllisyysprosessi, sota-ajan isänmaallisten yhteisöjen lakkautus ja sopivien henkilöiden asettaminen Suomen johtoon.

Henkilökuva on verevä ja vie lukijan kuin Zdanovin kalloon. Monijakoinen persoona, mylviävä, Stalinin tämän juopottelusta moittima ja tarkasti ohjailema Suomen kuvernööri. Moni poliitikkomme kävi Tornissa hänen puhuttelussaan kuin piskuiset ärjyn rehtorin kansliassa. Parhaiten piti Mannerheimin pokka. Zdanov arvosti venäjän kielen taitoisia.

Neuvostoliitossa Zdanov koettiin ”kulttuuripoliitikkona”, joka heijasteli Stalinin mieltymyksiä ja inhon tuntemuksia. Hän opasti säveltäjiä ja muita taiteentekijöitä oikeille makuraiteille. Suorastaan irvokasta luettavaa ovat uskollisten nyyhkyttelyt, kun hän vuonna 1948 kuoli. Samaa harjoittimme Zdanovin herran, Stalinin kuoltua 1953.

Markku Jokipii

Tähtitoimittajan menetetty maine

Putinin maailmansota Venäjän salaiset operaatiot lännen tuhoamiseksi

Jessika Aro

352 sivua, Johnny Kniga 2024

Jessika Aron kirja ”Putinin trollit” (2019) oli valtava menestys. Teos toi kirjoittajalle palkintoja ja kirjan käännösversioita on julkaistu 15 kielellä.

Uusi kirja taitaa kuitenkin merkitä loppua Aron maineelle tukivana toimittajana.

Aro kirjoittaa, että Smolenskissa 10. huhtikuuta 2010 tapahtunut lento-onnettomuus, joka vei kuolemaan Puolan presidentin Lech Kaczynski ja 94 muuta maan poliittista ja sotilaallista eliittiin kuuluvaa henkilöä, on venäläisten järjestämä sabotaasi.

Aro siteeraa puolalaisen toimittajaa, jonka mukaan puolalaiset eivät saaneet olla mukana tutkimuksissa eikä heille luovutettu koneen mustia laatikoita.

Aron keskustelukumppani oli lähellä Laki ja oikeus-puoluetta, johon mennehtynyt presidentti Lech Kaczynski

kuului. Puolueen puheenjohtajana oli menehtyneen presidentin veli Jaroslaw Kaszynski. Puolue pyrki todistamaan tapahtuneen Venäjän syyksi.

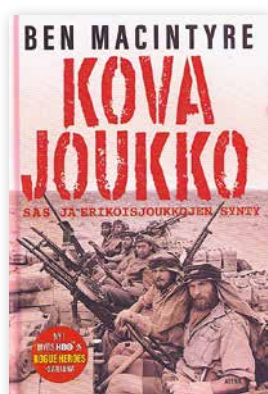
Toisin kuin Arolle kerrottiin, onnettomuustutkinta sujui täysin kansainvälisten sopimusten ohjaamalla tavalla. Puolalaiset olivat siinä mukana ja mustien laatikoiden sisältö luovutettiin puolalaisille.

2012 ilmestynyt ranskalaisen Jean Pierre Otellin kirja ”Mustat laatikot avautuvat” kertoo murheellisen tarinan, kuinka koneen kapteeni yritti täysin toivottomassa säässä laskeutua onnettomin seurauksin.

Sääli, että ansiokas toimittaja meni pahasti retkuun. Hänen uutta kirjaansa tuskin käännetään 15 kielelle.

Jukka Knuuti

Sankariheittiöt

Kova joukko SAS ja erikoisjoukkojen synty

Ben Macintyre

407 sivua, Atena 2024

Salaperäisen englantilaisen erikoisyksikön, Special Air Servicen, SAS:n, historia kiinnostaa varmasti sotahistorian lukijoita. Rykmentin nimi vilahtelee

satunnaisesti uutisissa, mutta tarkkaa tietoa joukon toiminnasta ei ole saatavissa. Yksikkö sai julkisuutta liikaakin Lontoossa 1980 pelastaessaan panttivangit näyttävällä iskulla Iranin suur-lähetystön vallanneilta terroristeilta.

Kova joukko kertoo normaaliin sotilaselämään sopeutumattomista, yksityiskoulujen kasvateista ja heittiöistä, joista Egyptissä koottiin sopiva pieni joukko toimimaan erikoistehtävissä vaativissa autiomaaoiloissa. Joukon kirjavuutta lisäsi se, että Kasvaessaan siihen liittyi taistelijoita eri puolilta maailmaa: amerikkalaisia, kanadalaisia, irlantilaisia, juutalaisia (Palestiinasta), ranskalaisia belgialaisia, tanskalaisia ja kreikkalaisia. Melkoisen sekava joukko!

Niminkin oli valmiina. Yksikön nimeä oli käytetty hämäysmielessä antamaan saksalaisille väärä kuva alueella olevista yksiköistä. Nyt se nimi

annettiin todelliselle joukolle – tosin paljon rykmenttiä pienemmälle.

Kirja käsittelee varsin kattavasti ”rykmentin” toimintaa Afrikassa. Operaatioiden toiminnallinen puoli tulee kuvattua yksityiskohtaisesti. Mielenkiintoista on seurata myös, miten joukko ja sen varustus kehittyi.

Toinen osa kirjasta käsittelee sotaa Euroopassa, sotaa täysin erilaisissa olosuhteissa kuin mihin se oli perustettu. Mielenkiintoinen kuvaus sekina. Kova joukko sisältää runsaasti kuvia ja mm. luettelon sodan ajan operaatioista.

Kiinnostava kirja – itse asiassa kiinnostavampi kuin sen pohjalta tehty tv-sarja.

Who Dares Wins. – Tämä tunnus sopsi muistaa, vaikkapa mietittäessä Ukrainan tukemista.

V. Kaarnakari

Kokouskutsu

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry:n sääntömääräinen

VUOSIKOKOUS

pidetään lauantaina 29.3.2025 klo 11.00 Jyväskylän varuskunnan Luonetjärven kasarmialueen Itärannalla Kokouskeskus Falcossa osoitteessa Kerhotie, 41160 Tikkakoski.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 §:n määräämät asiat sekä jäsenten 28.2.2025 mennessä hallitukselle kirjallisesti esittämät asiat.

Kokouspäivän ohjelma:

Klo 10.30 Tulokahvi, Sotilaskoti

Klo 11.00 Yhdistyksen kokous, Sotilaskoti

Klo 12.00 Lounas (Yhdistys kustantaa)

Klo 13.00 JP 27:n Keski-Suomen Perinneyhdistyksen 30-vuotisjuhlaseminaari, jonka aiheina ovat jääkärit ilmavoimissa, Ilmavoimat 2030-luvulla ja MPK:n ilmapuolustuspiiri. Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen vuosikokoukseen osallistuvat ovat tervetulleita juhlistamaan Keski-Suomen osaston merkkipäivää.

Klo 15.00 Juhlahahvit

Kahvitilaisuuden jälkeen kukin voi lähteä oman aikataulun mukaisesti.

Osallistujia pyydetään ilmoittautumaan 14.3.2025 mennessä JP 27:n Keski-Suomen Perinneyhdistyksen sihteerille Hannu Mäkisalolle (sähköposti hannu.v.makisalo@gmail.com, p. 050 3137 718).

Pukukoodi JP 27:n Keski-Suomen Perinneyhdistyksen juhlaseminaariin on arkipuku.

Helsingissä 23.10.2024

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry
Hallitus

Möteskallelse

Föreningen Jägarbataljon 27:s Traditioner r.f. :s stadgeenliga

ÅRSMÖTE

Medlemmarna kallas till årsmöte lördagen den 29 mars 2025 kl. 11.00 vid Falco mötescentrum på Jyväskylä garnison, östra stranden av Luonetjärvi kasernområde, adress Kerhotie, 41160 Tikkakoski.

Vid mötet behandlas de ärenden, som föreskrivs i paragraf 9 i föreningens stadgar, samt ärenden som ledamöterna skriftligen delgivit styrelsen senast den 28 februari 2025.

Program för mötesdagen:

Kl 10.30 Kaffeservering

Kl 11.00 Årsmöte

Kl 12.00 Lunch (bekostas av föreningen)

Kl 13.00 Keski-Suomi avdelningen firar sin 30-åriga verksamhet med ett festseminarium efter traditionsföreningens årsmöte. Seminariets tema är jägarna i flygvapnet, Luftstridskrafterna på 2030-talet och MPK:s luftförsvardistrikt. Alla mötesdeltagare på Jägarbataljon 27:s traditionsförenings årsmöte är välkomna att delta på seminariet.

Kl 15.00 Festkaffe

Deltagarna kan efter festkaffeserveringen avresa enligt egen tidtabell.

Deltagarna ombeds anmäla sig senast den 14 mars 2025. Anmälan om deltagande vid mötet görs till Keski-Suomi avdelningens sekreterare, Hannu Mäkisalo (e-post: hannu.v.makisalo@gmail.com, tel.: 050 3137 718)

Klädkod vid Keski-Suomi avdelningens 30-årsfest är vardagskostym.

Helsingfors 23.10.2024

**Föreningen Jägarbataljon 27:s Traditioner r.f.
Styrelsen**

Marjo Kervinen

100-vuotias jääkärikuori

Syyskuun neljäntenä juhlittiin Marjo Kervisen satavuotisjuhla Villa Tapiolassa Espoossa. Marjo oli aktiivinen aikoinaan Jääkärikuorissa, joka oli jääkärien jälkeläisten yhteenliittymä. Se järjestäytyi yhdistykseksi vuonna 1955, joskin toiminta oli jatkunut jo ennen sitä kymmenkunta vuotta. Marjo valittiin Jääkärikuorien hallitukseen yhdistyksen perustavassa kokouksessa ja varapuheenjohtajaksi seuraavana vuonna. Vuonna 1960 hänet valittiin Jääkärikuorien puheenjohtajaksi. Kun Jääkärikuorien tilalle perustettiin JP27 perinneyhdistys, valittiin Marjo sen hallituksen jäseneksi. Tässä tehtävässä hän jatkoi useita vuosia 2000-luvun alkuun saakka.

Satavuotiasta Marjoa kävi onnittelemassa kymmenkunta perinneyhdistyksen jäsentä puheenjohtaja Vesa Valtosen johdolla. Mukana onnitteijoissa olivat yhdistyksen kunnia-puheenjohtajat Sami Sihvo ja Asko Kilpinen.

Marjoa onnittelemassa Vesa Valtonen.

KUVA: Harry Timgren

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Jääkärisäätiö myöntää avustuksia ja apurahoja jääkäriaiheiseen tai jääkäriperinteen vaalimiseen liittyvään tutkimukseen, toimintaan, tapahtumaan tai esim. kirjan kirjoittamiseen tai taiteellisen teoksen tuottamiseen. Avustuksia voivat hakea yhteisöt, ja apurahoja henkilöt tai tekijäryhmät.

Kirjalliset hakemukset syksyn jakoon 1.11. mennessä. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan säätiön asiamiehelle: Jukka Eklin, jukka.eklin@gmail.com ja 0405651412.

Elisabeth Ganseforth palkittiin Hohenlockstedtissa

Hohenlockstedtin historia- ja kulttuuriyhdistyksen entinen puheenjohtaja Elisabeth Ganseforth vastaanotti lauantaina 24.8.2024 Suomen Valkoisen Ruusun ansioristin pitkäaikaisista ansioistaan saksalais-suomalaisen yhteistyön edistäjänä ja jääkäriperinteen vaalijana. Hän luopui tehtävästään sairastuttuaan vakavasti.

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan suurmestari, presidentti Alexander Stubb myönsi kunniamerkin Ganseforthille päivämäärällä 16.5.2024 ja sen luovutti hänelle Pääesikunnan komentopäällikkö prikaatikenraali Vesa Valtonen. Kunniamerkillä palkitsemista esittivät suomalaiset jääkäriperinteitä vaalivat yhteisöt.

Lämminhenkinen kunniamerkin luovuttaminen järjestettiin Hohenlockstedtissa Vesitornimuseolla (Museum am Wasserturm). Tilaisuuteen osallistuivat Suomesta komento-päällikön ohella Pääesikunnan henkilöstöosastolta Puolustusvoimien ylikapellimestari musiikkikomentaja Timo Kotilainen sekä komento- ja sotilasmusiikkisektorin johtaja majuri Marko Maaluoto. Saksalaisista paikalla olivat Hohenlockstedtin varapormestari Dieter Thara, historia- ja kulttuuriyhdistyksen puheenjohtaja Lambert Ganseforth, hallituksen jäseniä sekä Vesitornimuseon henkilöstöä. Etäyhteydellä Suomesta tilaisuuteen osallistuivat Suomen jääkärimuseon intendentti Hanna Rieck ja Sotilaskotiliiton puheenjohtaja Anne-May Asplund. Kunniamerkin luovuttaminen ajoitettiin vuoden 2025 Finnentagin valmistelumatkalle.

Vesa Valtonen luovuttaa Suomen Valkoisen Ruusun ansioristin Elisabeth Ganseforthille.

Annettu kunniamerkki on kiitos Elisabeth Ganseforthille paitsi Suomen valtiolta, niin myös suomalaiselta jääkäriyhteisöltä pitkäaikaisesta yhteistyöstä.

”Elisabeth Gansefortin merkittävä työpanos tunnetaan suomalais-saksalaisen yhteistyön edistämiseksi Hohenlockstedtissa sekä erityisesti suomalaisen jääkäri- ja kulttuurihistorian projekteissa. Hänen aktiivisuus ja samalla avoimen ystävällinen suhtautuminen edustavat meille kaikille korkeinta esimerkkiä”, totesi myös Jääkäriperinneyhdistyksen puheenjohtajana toimiva Valtonen luovuttaessaan ansioristia.

TEKST JA KUVAT: **Marko Maaluoto**

Jääkärien rakkaus -näytelmän ensi-ilta Kokkolassa

Kokkola on merkittävä paikka liittyen jääkäriliikkeeseen. Öjassa – keskellä metsää ja korpea – sijaitsee suurimaksi osaksi tuntematon jääkärietappitupa, joka on edelleen hyvässä kunnossa. Tuvan rakensi itsenäisyysaktivisti Igor Sandman viime vuosisadan alussa. Tupaa käytettiin majoitukseen etappimatalla merenkurkun yli Uumajaan. Sekä kesällä, että talvella.

Kokkolan Talviharmonikka-festivaali haluaa juhlistaa jääkäriliikkeen koulutustoiminnan aloituksen 110-vuotisjuhlaa käsikirjoitetulla musiikillisella teatteridraamalla, joka kertoo jääkäriliikkeen tarinaa. Esityksen on kirjoittanut näytteli-

jä Pauli Poranen, joka on tunnettu monologistaan ”Marokon kauhu” ja elokuvasta ”Tuntematon sotilas”. Mollbergin versiossa Poranen näytteli alikersantti Lehdon roolin.

Muusikkona ja myös näyttelijänä on Raimo Vertainen, joka soittaa eri harmonikkoja ja vibrandoneonia. Vertainen on myös valinnut musiikin ja sovittanut sen.

Jääkärien rakkaudessa yhdistyy väkevä teatteridraama saumattomasti vahvaan musiikki-ilmaisuun. Säveltäjiä ovat mm. Jean Sibelius, Heikki Klemetti, Karl Wilhelm, Sam Sihvo. Myös improvisaatiolla ja efekteillä on roolinsa.

Lavastuksena on aikakauteen liittyvää rekvisiittaa, tuoleja, aseita, puvustus. Esityksen lavastus ja näyttämörakennelma on rakennettu niin, että esitys on helposti siirrettävissä eri paikkoihin. ”Jääkärien rakkauden” kohderyhmä on suuri yleisö, mutta erityisesti uudet sukupolvet, jotka eivät tunne liikkeen historiaa ja merkitystä.

JÄÄKÄRIEN RAKKAUS
Ensi-ilta Kokkolan
Talviharmonikka- festivaalilla la
8.2.2025 klo 18.00

Pauli Poranen ja Raimo Vertainen Öjan jääkärietappituvalla.

Tupa on keskellä tiheää metsää, hiljaisuus ympäröi.

Musiikki on oleellinen osa draamaa.

XXVII Kokkolan Talviharmonikka-festivaali Jääkäripäivä

- **Öjan salainen Jääkärietappitupa lauantaina 8.2. klo 14.00 Kokkolan kirjasto, Hongell-Sali.**
Ketkä olivat siellä? Kuka oli itsenäisyysaktivisti Igor Sandman? Miten mentiin jään yli Uumajaan? Linda Boberg luennoi merkittävästä paikasta, josta harva tietää. Vapaa pääsy
- **Jääkärien jäljillä – opaskierros lauantaina 8.2. klo 16.00 Mannerheimin aukio.**
"Miksi ihmeessä apteekkari Roos kutsuu Kokkolassa asuvia venäläisiä illanviettoihin kotiinsa, vaikka toimii aktiivisesti jääkäriliikkeessä? Sehän vaarantaa koko kaupungin turvallisuuden, kun nuoria miehiä käy apteekissa epäilyttävän usein." Miten jääkäriliike vaikutti Kokkolassa? Jääkärien vaiheista 1900-luvun alun Kokkolassa kertovat Kristiina Teerikangas ja Elisa Maunumäki. Kierroksen jälkeen kahvi/tee ja ankkastokkaa. Vapaa pääsy.
- **JÄÄKÄRIN RAKKAUS - musiikillinen teatteridraama lauantaina 8.2. klo 18.00 Konservatorion Sali, Pitkäsillankatu 16.**
Pauli Porasen kirjoittama uusi kotimainen musiikillinen teatteridraama vie katsojan itsenäisen Suomen syntyyn ja jääkäriliikkeen vaiheisiin Pohjanmaalta Saksaan. Tie rakkauteen, pettymykseen ja sovintoon. Pauli Poranen näyttelijä ja käsikirjoittaja, Raimo Vertainen musiikki, harmonikat ja vibrandoneon. Työryhmä on toteuttanut lavastuksen. Liput 25 € (lisätään mahdolliset kulut)

Lisätietoja: www.talviharmonikka.com

Uusi päätoimittaja esittäytyy

Olen aloittanut Parolen päätoimittajana ja voisin lyhyesti esitellä itseni. Ammatiltani olen Puolustusvoimien uutislehti Ruotuväen päätoimittaja ja sektorijohtaja Pääesikunnan viestintäosastolla. Peruskoulutukseltani olen yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopistosta.

Ruotuväki ilmestyy painettuna kerran kuussa ja verkkokanaville tuotetaan uutisia päivittäin. Lehteä tekevät pääasiassa varusmiehet henkilökunnan ohjauksessa. Olen työskennellyt 18 vuotta nykyisessä tehtävässäni, minä aikana olen toiminut esimiehenä noin 350 media-alan varusmiehelle. Ennen Ruotuväkeä olin ulkoministeriön palveluksessa.

Jääkäriperinteiden vaaliminen on tässä maailmantilanteessa tärkeämpää kuin koskaan. Innostuin perinyhdistyksen toiminnasta lähes kymmenen vuotta sitten, kun olin virkamatkalla Hohenlockstedtissä satavuotisjuhllisuuksien värittämässä Finnentagissa.

On kunnia päästä tukemaan perinneyötä Parolen päätoimittajana. Vapaaehtoisvoimin toimitettava lehti ei synny itsestään. Toivon jäsenien aktiivisen kirjoitustoiminnan jatkuvan!

Ollaan yhteyksissä!

Mikko Ilkko
parole.lehti@outlook.com

Kirjeitä toimitukselle

Oikaisu

Parolen numerossa 3/2024 otsikon Huittisista lähti kuusi miestä jääkäriksi alla on pieni virhe. Esitelmää seuranneessa keskustelussa tiedettiin kertoa, että patsaan mallina oli ollut Ähtärin kirjakauppias Heikki Honkaniemi. Henkilön oikea nimi on Jorma Honkaniemi.

Osmo Suominen

Misse-joen nähtävyydet

Kävin etsimässä Misse-joen nähtävyydet eilen. (Olen töissä Latviassa). Parolesta oli apua. Kiitos.

Max Arhippainen

JÄSENPALVELUN MYYTÄVÄT TUOTTEET

	Hinta		Hinta
Kortit		Jääkärilippupostimerkki -arkki (10 kpl)	27,00
Uudistettu jääkärilippu	1,00	Jääkärien testamentti Suomen nuorisolle	6,00
Jääkärilippukortti 2-os. + kuori	2,00	Hohenlockstedt 100 v juhlamitali	20,00
Onnittelukortti jääkärimerkillä + kuori	2,00	Jääkärit DVD – YLE:n draamadokumentti	27,00
Suomen jääkärit kortti 2-os. + kuori	2,00	Fallna för friheten -medalj	8,50
Jääkärikunniamerkki	1,00	Jägarens väg	3,00
Jääkärien tulo Vaasaan	1,00	Jääkärien elämäntyö – Itsenäisyyden puolesta, julkaisu (Kielet: suomi, ruotsi, saksa, englanti ja latvia)	10,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva	1,00	Hopeiset 27-kalvosinnapit	150,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva 2-os. + kuori	1,50	Hopeinen 27-riipus ketjulla	150,00
Jääkäriliike 100 vuotta	1,00	Hopeinen 27 -kravattineula	150,00
Jääkäriliike 100 vuotta 2-os. + kuori	1,50	Hopeinen 27-rintakoru	150,00
Pakettikortti jääkärimerkillä	0,50	Kirjeensulkijamerkki, (arkki sis 50 kpl)	2,50
Rovaniemen jääkäripatsas	0,20	Kynttilä, Jääkärimerkillä	8,00
Skangal-Mangal tiellä + kuori	0,50	Suomen Jääkärien elämäkerrasto, I täydennysosa 1957	5,00
Suomen Jääkärit	1,00	Ur Jägarnas levand och gärning	5,00
Vaasan jääkäripatsas	0,20		
Wasserturm	0,20		
Adressit		Vain jäsenille	
Ilman tekstiä	10,00	Perinneyhdistyksen jäsenmerkki	12,00
Kansliasta kirjoitettuna/toimitettuna	12,00		
Laajempi tekstaus	13,00		
Muut tuotteet		Erillisillä hakemuksilla myynnissä	
Markku Aherto: Jääkäreitä ja latutarhoja.		Jääkäripienoismerkki	100,00
Lappilaiset jääkäriliikkeessä 1914-1918 ja jääkäriperinteen vaaliminen Lapissa	20,00	Jääkärihautamerkki	80,00

Tilaukset Jääkärikansliasta:

Döbelninkatu 2, 00260 HELSINKI • Puh. 050 377 8845 (myös tekstiviestit) • sposti: kanslia@jp27.fi
Toimitamme tuotteet kerran viikossa. Hintoihin lisätään postikulut.

PAROLE

www.jp27.fi

Päätoimittaja – Chefredaktör

Mikko Ilkko
parole.lehti@outlook.com
Taitto Kirsi Rasinen

Lehti ilmestyy 4 numeroa vuodessa: maalisk., kesä-, syys- ja joulukuun alussa.
Hinta 20 €/vsk
4 numerin i året, 20 €/årg

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ – JÄGARSTIFTELSEN

Puheenjohtaja – Ordförande

Laatikainen Pertti

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Fagernäs Peter

Asiamies – Ombudsman

Eklin Jukka

Jäsenet – Medlemmar

Berg, Marjatta

Elomaa, Juhani

Heiskanen, Kari

Häyry, Tomas

Jordan, Kari

Kesseli, Pasi

Kivinen, Timo

Pennanen, Jukka

JP27:n PERINNEYHDISTYS ry

FÖRENINGEN JB27:s TRADITIONER rf

Hallitus – Styrelse

Puheenjohtaja – Ordförande

Valtonen Vesa

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Hakkarainen Arno

Jäsenet – Medlemmar

Ahokas Kari

Hakola Terhi

Latvala Raimo

Miettinen Helena

Porvali Martti

Sillanpää Pekka

KANSLIA: tiistai ja torstai 9.00–15.00, muutoin sopimuksen mukaan. Va toiminnanjohtajan Pertti Ruotsalaisen tavoittaa kanslian numerosta 050 377 8845 ja sähköpostitse kanslia@jp27.fi

Kansliet: tisdag och torsdag 9–15, andra tider enligt överenskommelse. Tf verksamhetsledare Pertti Ruotsalainen är anträffbar på kansliet på nummer 050 377 8845 och per epost kanslia@jp27.fi

Lokakuussa järjestetyn Uudenmaan maanpuolustuspäivän paraati ojentautuneena ennätysellisten 91 lipun kanssa ja valmiina marssille Sipoon keskustan läpi.
Kuva Pekka Sillanpää

